

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

**Aktéři regionálního rozvoje
(MAS Šumperský venkov)**

Lukáš Urban

© 2022 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Lukáš Urban

Veřejná správa a regionální rozvoj – k.s. Šumperk

Název práce

Aktéři lokálního rozvoje (MAS Šumperský venkov)

Název anglicky

Participants in local development (MAS Šumperský venkov)

Cíle práce

Cílem této bakalářské práce je (pomocí studia příslušných teoretických konceptů o regionálním rozvoji a empirického šetření) zjistit, zda a jakým způsobem MAS Šumperský venkov (jako lokální aktér) přispívá k rozvoji vybrané lokality, zejména prostřednictvím uskutečňovaných projektů; a zda a jak díky realizovaným aktivitám přispívá k rozvoji lokálního života obyvatel, žijících v území, v němž MAS Šumperský venkov operuje.

Metodika

Teoretická část bakalářské práce (jako předpoklad zpracování části empirické), vychází z prostudování teoretické literatury, odborných zdrojů, pramenů, kronik, materiálů a dokumentů vztahujících se ke sledované problematice tak, aby bylo vymezeno základní pojmosloví vztahující se k rozvoji venkova, rozvoji regionů, lokálnímu aktérství a Místních akčních skupin (MAS).

Propojení teoretické a empirické části bakalářské práce tvoří sekundární a komparativní analýza dat (čerpáných z relevantních zdrojů a materiálů aktéra veřejného sektoru, tj. konkrétně MAS Šumperský venkov) o Místních akčních skupinách se zaměřením na aktivity MAS Šumperský venkov.

Navazující, vlastní empirické šetření o vlivu místní akční skupiny Šumperský venkov na rozvoj šumperského regionu je řešeno pomocí polostandardizovaných rozhovorů s obyvateli sledované lokality s cílem komparovat a zhodnotit vliv sledované MAS, uskutečňovaný prostřednictvím jimi pořádaných aktivit na utváření, ovlivňování a rozvoj lokálního života v lokalitě Šumpesko. Doplňkově bude použita technika pozorování. Data, získaná terénním šetřením budou zpracována, analyzována, vyhodnocena a interpretována.

Doporučený rozsah práce

cca 30 až 40 stran textu

Klíčová slova

aktér, aktivita, činnost, lokalita, rozvoj, region, regionální rozvoj, Místní akční skupina (MAS) spolupráce, projekt, dotace

Doporučené zdroje informací

- Binek, Jan, a další. 2009. Synergie ve venkovském prostoru – Aktéři a nástroje rozvoje venkova. Brno : GaREP, s. r. o., 2009. ISBN: 978-80-904308-0-8.
- Blažek, Jiří a Uhlíř, David. 2002. Teorie regionálního rozvoje. Praha : Karolinum, 2002. ISBN 80-246-0384-5.
- Petrusek, M. 1996. Velký sociologický slovník. Praha : Vydavatelství Karolinum, 1996., 1627 s. ISBN 80-7184-310-5.
- Wokoun, René a kol. 2008. Regionální rozvoj: (výchozí regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování). Praha : Linde, 2008. ISBN 978-80- 7201-699-0.
- WOKOUN, R. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-304-9.

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Lucie Kocmánková Menšíková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 12. 2. 2021

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 15. 2. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

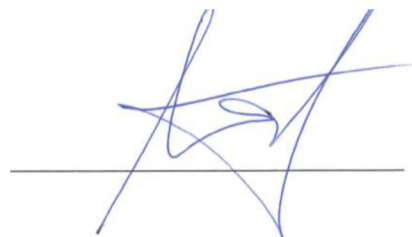
Děkan

V Praze dne 15. 03. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Aktéři regionálního rozvoje (MAS Šumperský venkov)" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.3.2022

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucí bakalářské práce Ing. Lucii Kocmánek Menšíkové, Ph. D. za odborné vedení, zkušené rady, pomoc, nápady a správné nasměrování při vypracovávání této bakalářské práce. Dále zástupcům MAS Šumperský venkov za věcné rady a poskytnutí potřebných dokumentů a informací. Také děkuji své rodině a přátelům za podporu a trpělivost.

Aktéři regionálního rozvoje (MAS Šumperský venkov)

Abstrakt

Cílem této bakalářské práce je zjistit, zda a jak místní akční skupina Šumperský venkov, jakožto aktér v regionálním rozvoji, přispívá k rozvoji lokality, ve které působí, a to v souladu s principem endogenního přístupu regionálního rozvoje. Práce je rozdělena na teoretickou a empirickou část. Teoretická část práce definuje základní pojmy regionálního rozvoje, přístupy a teorie spolu s aktéry regionálního rozvoje, a to především na aktéry na lokální úrovni. Z hlediska regionálního rozvoje akcentujícího endogenní přístup totiž není klíčové jen zastřešení rozvoje lokalit skrze dokumenty o regionálním rozvoji, ale významný je lidský potenciál, který rozvoj uvádí do pohybu a realizuje jej. Tento potenciál je představován aktéry na lokální úrovni – a tedy i komunitně vedeným místním rozvojem (CLLD) spolu s principy LEADER a místními akčními skupinami.

Na teoretickou část práce navazuje sekundární a komparativní analýza dat o místních akčních skupinách se zřetelem na vybranou Místní akční skupinu Šumperský venkov. Z analýzy vyplývá, že úspěšně realizované projekty byly pro programové období 2007-2013 čerpány v celkové částce 21 milionů Kč prostřednictvím šesti programových výzev, kdežto v programovém období 2014-2020 prostřednictvím 23 programových výzev v celkové alokované částce 85,152 milionů Kč. Komparace dat o realizovaných projektech sledované MAS ukazuje nejen relativně vysokou aktivitu jednotlivých žadatelů, ale především stoupající úlohu Místní akční skupiny na rozvoj a dění v Šumperském regionu.

Na sekundární a komparativní analýzu dat o místních akčních skupinách se zaměřením na MAS Šumperský venkov navazuje vlastní empirické šetření, ze kterého vyplývá, že obyvatelé sledované lokality činnost MAS Šumperský venkov prostřednictvím uskutečněných projektů ve sledovaném období většinou nevnímají. Pouze 1 dotazovaný D2 znal projekt přímo realizovaný MAS Šumperský venkov (Projekt financování MAS Šumperský venkov). Ostatní dotazovaní uváděli projekty typu revitalizací a rekonstrukcí, kde jsou žadateli o dotaci jednotlivé obce, a tyto projekty jsou realizovány prostřednictvím MAS Šumperský venkov.

Dále bylo zjištěno, že celkem 3 z 10 dotazovaných obyvatel přesně uvedli některé aktivity MAS Šumperský venkov, konkrétně se jednalo o pořádání seminářů a školení pro žadatele. Nutno podotknout, že se jednalo o dotazované, které mají s tvorbou dotací a MAS Šumperský venkov již nějakou zkušenost (dotazovaní D1, D2 a D10).

Ve výsledku lze přesto podotknout, že dotazovaní obyvatelé mají ponětí a vnímají vliv Místní akční skupiny Šumperský venkov na rozvoj regionu Šumperské lokality, a to především díky realizovaným dotačním projektům jednotlivých obcí, které žádají o dotaci právě prostřednictvím Místní akční skupiny Šumperský venkov.

Klíčová slova: aktér, aktivita, činnost, lokalita, rozvoj, region, regionální rozvoj, Místní akční skupina (MAS), spolupráce, projekt, dotace

Actors of regional development (LAG Šumperk countryside)

Abstract

The aim of this bachelor thesis is to find out whether and how the local action group Šumperk countryside, as an actor in regional development, contributes to the development of the locality in which it operates, in accordance with the principle of endogenous approach to regional development. The work is divided into theoretical and empirical part. The theoretical part of the thesis defines the basic concepts of regional development, approaches and theories together with the actors of regional development, especially the actors at the local level. From the point of view of regional development emphasizing the endogenous approach, the key is not only to cover the development of localities through documents on regional development, but also the human potential that sets development in motion and implements it. This potential is represented by actors at the local level - and thus by community-led local development (CLLD), together with LEADER principles and local action groups.

The theoretical part of the work is followed by a secondary and comparative analysis of data on local action groups with regard to the selected Local Action Group Šumperk countryside. The analysis shows that successfully implemented projects for the 2007-2013 programming period were drawn in the total amount of CZK 21 million through six program calls, while in the 2014-2020 programming period through 23 program calls in the total allocated amount of CZK 85.152 million. The comparison of data on implemented projects monitored by the LAG shows not only the relatively high activity of individual applicants, but above all the increasing role of the Local Action Group for development and events in the Šumperk region.

The secondary and comparative analysis of data on local action groups with a focus on LAG Šumperk countryside is followed by its own empirical survey, which shows that the inhabitants of the monitored locality mostly do not perceive the activities of LAG Šumperk countryside through the implemented projects in the period under review. Only 1 interviewed D2 knew the project directly implemented by LAG Šumperk countryside (LAG Šumperk countryside financing project). Other respondents mentioned projects such as revitalization and reconstruction, where individual municipalities are applicants for subsidies, and these projects are implemented through the LAG Šumperk countryside.

Furthermore, it was found that a total of 3 out of 10 respondents mentioned exactly some activities of the LAG Šumperk countryside, specifically the organization of seminars and training for applicants. It should be noted that these were respondents who already have some experience with the creation of subsidies and LAG Šumperk countryside (respondents D1, D2 and D10).

As a result, it can be noted that the interviewed residents have an idea and perceive the influence of the Local Action Group Šumperk countryside on the development of the Šumperk locality region, mainly due to the implemented subsidy projects of individual municipalities applying for the subsidy through the Local Action Group Šumperk countryside.

Keywords: actor, activity, activity, locality, development, region, regional development, Local Action Group (LAG), cooperation, project, subsidy

Obsah

1 Úvod.....	13
2 Cíl práce a metodika	14
3 Regionální rozvoj se zaměřením na endogenní přístup.....	15
3.1 Pojmy spojené s regionálním rozvojem a rozvojem venkova.....	15
3.2 Exogenní a endogenní přístupy v regionálním rozvoji	17
3.3 Klasifikace regionů	18
3.3.1 Vymezení regionů podle typologie OECD.....	18
3.3.2 Vymezení regionů podle klasifikace NUTS	19
3.3.3 Vymezení regionů podle zákona č. 248/2000 Sb.....	19
3.4 Strategické dokumenty regionálního rozvoje EU a ČR.....	20
3.4.1 Dokumenty regionálního rozvoje na úrovni EU.....	20
3.4.2 Dokumenty regionálního rozvoje na úrovni ČR.....	24
3.5 Operační programy v České republice.....	27
3.5.1 Program rozvoje venkova	30
4 Aktéři regionálního rozvoje s důrazem na lokální úroveň.....	32
4.1 Pojmy spojené s aktéry regionálního rozvoje	32
4.2 Klasifikace aktérů regionálního rozvoje na úrovni regionální.....	34
4.3 Aktéři regionálního rozvoje na lokální úrovni	36
4.3.1 Místní akční skupina.....	36
4.3.2 Spolková činnost.....	39
4.3.3 Dobrovolné svazky obcí	40
4.4 Souhrn teoretické části	40
5 Sekundární a komparativní analýza dat o MAS se zaměřením na aktivity MAS Šumperský venkov	42
5.1 Místní akční skupiny na národní úrovni.....	42
5.2 Místní akční skupiny na regionální úrovni - Olomoucký kraj	43
5.3 Vybraná MAS na regionální úrovni - MAS Šumperský venkov	45
5.3.1 Založení a vznik MAS Šumperský venkov	45
5.3.2 Komparace strategií MAS Šumperský venkov v jednotlivých programovacích období 46	
5.3.3 Území a obce MAS Šumperský venkov	49
5.3.4 Aktivity a činnost MAS Šumperský venkov v daném regionu	51
5.4 Souhrn sekundární a komparativní analýzy dat o MAS se zaměřením na aktivity MAS Šumperský venkov	60
6 Empirické šetření o vlivu místní akční skupiny Šumperský venkov na rozvoj lokality v šumperském regionu.....	62
6.1 Charakteristika dotazovaných obyvatel lokality Šumpersko a okruhy otázek.	62
6.2 Komparace dat získaných rozhovory s obyvateli Šumperska.....	64

6.2.1	Znalosti a povědomí dotazovaných o MAS se zaměřením na MAS Šumperský venkov	64
6.2.2	Povědomí dotazovaných o realizovaných projektech MAS Šumperský venkov.....	65
6.2.3	Povědomí dotazovaných obyvatel o akcích pořádaných pro veřejnost	67
6.3	Souhrn a interpretace dat získaných pomocí polostandardizovaných rozhovorů	70
7	Závěr.....	71
8	Seznam použitých zdrojů	73
9	Seznam příloh.....	75
9.1	Seznam tabulek	75
9.2	Seznam grafů.....	76
9.3	Seznam obrázků	76
9.4	Ostatní přílohy.....	77

1 Úvod

Tématem mé bakalářské práce jsou Aktéři regionálního rozvoje, a konkrétně jsem si vybral téma Místní akční skupiny Šumperský venkov.

Toto téma pro vypracování bakalářské práce jsem si zvolil z několika důvodů. Prvním důvodem je zájem o okolní dění a rozvoj regionu. Pracuji v zemědělském podniku v našem regionu a jednou z mých náplní práce je zřizování i tvorba dotačních možností v rámci zemědělského prostředí. Jednou z možností získání dotace je právě formou přes místní akční skupiny. Dalším z důvodů výběru tohoto tématu je znalost prostředí, osobní zkušenost s členy a fungováním místní akční skupiny. Jsem zástupcem naší společnosti, která je právě členem Místní akční skupiny Šumperský venkov.

Důvodem výběru právě tohoto tématu bakalářské práce je i to, že si osobně myslím a již jsem se setkal s tím, že poměrná část obyvatel v regionu obvykle nemá ponětí, že místní akční skupiny existují, jaké mají funkce a užitek v daném regionu. Proto bych chtěl také touto formou místní akční skupinu představit a zhodnotit její náplň a činnost.

Místní akční skupina Šumperský venkov byla zaregistrována jako občanské sdružení dne 27.3.2006. Základním cílem bylo podpořit rozvoj venkovského prostoru prostřednictvím činností ve prospěch obcí, neziskových organizací, drobných podnikatelů a malých a středních podniků, které působí v našem regionu. Organizace připravovala mikroregion na program Evropské unie LEADER a to konkrétně na programové období 2007-2013, které podporoval rozvoj venkovských oblastí s ohledem na ochranu přírody a krajiny. V roce 2015 došlo u Místní akční skupiny Šumperský venkov ke změně právní formy z občanského sdružení na zapsaný spolek. V současné době je členem místní akční skupiny 19 subjektů veřejného sektoru a více než 30 subjektů soukromého sektoru. Nejdůležitějším úkolem a cílem spolku je vytvoření a následné plnění rozvojové strategie a koncepce a dále rozvoj mezisektorové vzájemné spolupráce subjektů a firem.

Místní akční skupina a její aktivita je předmětem sledování této práce, a proto hlavní náplní mé bakalářské práce je zjistit a zhodnotit vliv aktérů regionálního rozvoje na rozvoj daného území v Šumperském regionu.

2 Cíl práce a metodika

Hlavním cílem této bakalářské práce je zjistit, zda a jakým způsobem místní akční skupina Šumperský venkov (MAS Šumperský venkov z.s.) přispívá k rozvoji regionu, zejména prostřednictvím uskutečňovaných projektů, zda a jakým způsobem přispívá díky realizovaným aktivitám k rozvoji lokálního života obyvatel, žijících v území, ve kterém působí.

Práce se tedy zaměří především na množství realizovaných projektů a možností výzev za programová období.

Bakalářská práce je rozdělena do částí teoretické a empirické. Obě tyto části mají vytyčené své dílčí cíle, které na sebe navzájem navazují a vzájemně se propojují. Naplnění těchto dílčích cílů slouží k řešení hlavního cíle této bakalářské práce.

Cílem teoretické části bakalářské práce je vymezit základní teoretický rámec studovaného problému a základní pojmosloví pro studované oblasti. Teoretická část bakalářské práce, která slouží jako opora a předpoklad pro zpracování části empirické, vychází z prostudování teoretické literatury, odborných zdrojů, dosažených pramenů, dostupných materiálů a množství dokumentů vztahujících se ke sledované problematice.

Propojení teoretické a empirické části práce tvoří sekundární a komparativní analýza dat o vybrané místní akční skupině MAS Šumperský venkov, o jejím působení, aktivitách a činnosti formou dostupných dokumentů, ve kterých jsou uvedeny veškeré záznamy o MAS Šumperský venkov.

Ze získaných dat budou zanalyzovány a srovnány aktivity a dotační výzvy administrované prostřednictvím vybrané MAS, za poslední ukončené programové období 2014-2020.

Na sekundární a komparativní analýzu dat navazuje bezprostředně vlastní empirické šetření. Cílem tohoto šetření je zjistit jakým způsobem ovlivňuje MAS Šumperský venkov rozvoj regionu, a jakým způsobem MAS Šumperský venkov přispívá k rozvoji lokálního života obyvatel v rámci regionu. Zjišťování bude učiněno pomocí polostandardizovaných rozhovorů s obyvateli Šumperského regionu.

Řešení tohoto tématu může přispět k celkovému objasnění problematiky endogenních mechanismů regionálního rozvoje přímo prostřednictvím konkrétního příkladu Místní akční skupiny Šumperský venkov.

3 Regionální rozvoj se zaměřením na endogenní přístup

3.1 Pojmy spojené s regionálním rozvojem a rozvojem venkova

V této části bakalářské práce jsou vymezeny základní pojmy, které souvisí s regionálním rozvojem. Jako hlavní metodika byla použita odborná literatura. Následné vymezení pojmů je důležité pro správný postup řešení dané problematiky zabývající se především aktéry regionálního rozvoje a s nimi spojeným regionálním rozvojem sledovaného regionu.

Základním pojmem je **region**. Pod pojmem region se rozumí územní celek, „*vymezený pomocí administrativních hranic krajů, okresů, správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, správních obvodů obcí s rozšířenou působností obcí nebo sdružení obcí, jehož rozvoj je podporován podle tohoto zákona*“ (Zákon č. 248/2000 Sb. O podpoře regionálního rozvoje).

Pojem region je také možno definovat jako určité vymezené území, které lze specifikovat na základě charakteristiky prostoru, velikosti a věcného obsahu (Bernard, 2010). Hranice regionu jsou obvykle určovány pomocí přírodních hranic, historických hranic nebo správních hranic.

Pojem **regionalizace** je doslova rozčleňování míst nebo oblastí tvořících určité území do regionů. Rozčlenění se utváří podle určitého hlediska a vyjadřuje nějaký účel. Zvláštním případem je členění území z důvodu potřeby výkonu státní správy, popř. samosprávy. Administrativní členění jednotlivých států vychází převážně z historických vzniklých územních celků. Tyto celky měly původ ve fyzicko-geografickém utváření krajiny nebo v etnické či kulturní struktuře obyvatelstva (Petrušek, 1996).

Obec je definována z hlediska správního významu jako „základní územní samosprávný společenství občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce“ (Zákon č. 128/2000Sb. o obcích). Z hlediska sociologického významu jde o územní společenství, ve kterém dochází k vzájemnému působení a interakci místních obyvatel a institucí, které dosahují hospodářských, sociálních a kulturních cílů. V současné společnosti je život obcí podmiňován především globální společností (Petrušek, 1996).

Jako obydlý prostor mimo městskou lokalitu, který je charakterizovaný především zemědělstvím, bývá označován **venkov**. Venkov se označuje především menší hustotou obyvatel, a oproti městu také klidnějším způsobem života, sociální strukturou a napojením na přírodu. Základní sídlištní jednotkou venkova je označována vesnice (Petrušek, 1996).

Pod pojmem **rozvoj** se obecně rozumí nějaký proces zlepšování původního stavu. Rozvoj představuje jakési pozitivně zhodnocené změny, které jsou podmíněny především efektivním

využíváním vstupních zdrojů. Tyto změny probíhají za účelem dosažení určitých cílů. (Wokoun, 2011)

Pojem **trvale udržitelný rozvoj** označuje takový vývoj a rozvoj lidské společnosti, který umožňuje současným žijícím generacím uspokojovat své potřeby takovým způsobem, aby nedošlo k omezení možnosti budoucí generace uspokojovat své potřeby alespoň stejným způsobem. V podstatě se jedná o rozvoj, který uchová možnosti uspokojovat základní životní potřeby všem generacím, aniž by omezil určitým způsobem rozmanitost přírody a přirozenou funkci ekosystémů. (Petrušek, 1996)

Pod pojmem **regionální rozvoj** rozumíme růst ekonomického, kulturního i sociálního potenciálu. Tento rostoucí potenciál vede ke zvýšení a zlepšení životní úrovně a kvality života obyvatel v regionech. Jedná se o proces především pozitivních změn s kvantitativními a kvalitativními charakterystikami, které ovlivňují obyvatele žijících ve sledovaných regionech. Takový proces napomáhá vyrovnávání regionálních disparit. Tyto disparity vznikají především nerovnoměrným a nevyváženým růstem regionů.

„Základní teorie regionálního rozvoje se dělí podle podílu regionální rovnováhy či nerovnováhy na regionálním rozvoji. Takové teorie dělíme na konvergenční a divergenční.

Pojem konvergenční teorie představuje sbližování – zmenšování regionálních disparit za pomoci regionálního rozvoje. Naopak pojem divergenční teorie představuje odchýlení“ (Blažek, Uhlíř, 2002, str. 8).

Hlavními cíli regionálního rozvoje a regionální politiky je proces snižování takovýchto vzniklých disparit. Tento cíl se opírá o tři základní pilíře, kterými jsou ekonomický rozvoj a konkurenceschopnost, environmentální udržitelnost a územní soudržnost (Strategie regionální rozvoje ČR na období 2014-2020).

Regionální plánování patří mezi nástroje regionálního rozvoje, pomocí kterých je dosahováno hlavních cílů. Jedná se o zvláštní případ strategického procesu, který je prováděn za pomoci činnosti a úkolů vedoucích k naplnění těchto cílů. Základními etapami regionálního plánování jsou analýza, strategie, programy a realizace (Wokoun, 2008).

Regionální politika je soubor opatření, kterými vláda uskutečňuje vyvážený rozvoj státu nebo územního obvodu kraje v rámci přijatých opatření, včetně státní podpory regionálního rozvoje. Regionální politika vytváří podmínky pro koordinaci a realizaci hospodářské a sociální soudržnosti. Nedílnou součástí veřejné podpory v rámci regionální politiky je politika podpory regionálního rozvoje, která je zaměřena na regiony se soustředěnou podporou státu a ostatní regiony. Česká regionální politika je zohledněna v kritériích pro výběr projektů v jednotlivých programech spolufinancovaných z fondů EU (Wokoun, 2011).

3.2 Exogenní a endogenní přístupy v regionálním rozvoji

K rozvoji regionu lze přistupovat pomocí dvou základních přístupů. Jedná se o **exogenní a endogenní přístup**. Tyto dva přístupy se začaly pomalu vyvíjet až v průběhu 20. století. Do 70. let 20. století silně převažoval exogenní přístup. Od této doby nastal zlom a jsou sledovány změny v přístupu k regionálnímu rozvoji na endogenní, kdy podle Josefa Bernarda došlo ke změně a následnému hlavnímu rozkvětu endogenního přístupu rozvoje především na přelomu století. Důvodem tomu je stanovení strategie LEADER ¹, což byl program pro integrovaný rozvoj venkova spuštěný v roce 1991, který se zaměřoval na regionální rozvoj za pomoci lokálních aktérů. V roce 1996 došlo ke schválení Corkské deklarace zaměřované především na podporu malých a středních podniků a decentralizaci řízení.

V roce 2000 se stal integrovaný regionální rozvoj druhým pilířem evropské společné zemědělské politiky. (Bernard, a další, 2010).

Je nezbytné tedy rozlišit endogenní a exogenní přístup k regionálnímu rozvoji.

Exogenní přístup regionálního rozvoje klade důraz na vnější zásahy a využívá zdroje zvenčí. Hlavní podpora pak přichází od státu, případně z Evropské unie. Hlavními znaky exogenního přístupu jsou především centralistický způsob řízení. Jedná se o takové řízení, kdy je moc v rukách centrálních úřadů a vše je řízeno z centrálního místa. K důležitým aktérům regionálního rozvoje patří velké globální firmy, které hospodaří monopolem v daném prostředí, a tudíž si můžou diktovat vlastní podmínky a specifika. Hlavní potenciál je pak v rámci cenových, mzdových úspor a ušetřených pracovních nákladech. Velký důraz je kladen na potřebu investic do technologické a ekonomické oblasti a inovací. (Blažek, 2011)

Novější přístup k regionálnímu rozvoji, který převládá v regionálním rozvoji dnes, nazýváme **endogenním přístupem**. Jedná se o přístup, u kterého je kladen velký důraz a mobilizaci na využívání vnitřních zdrojů. Jedná se o zdroje technologické, hospodářské, kulturní a sociální povahy. Zde se používá decentralizovaný přístup řízení, kdy je moc soustředěována a rozložena na úroveň lokálních úřadů a vyšších územně správních celků mající autonomii v řízení. Oproti exogennímu přístupu je hlavní potenciál uplatňován v lidském kapitálu, konkrétně v jejich znalostech, dovednostech a schopnosti jich využít. Řídícím místem práce je pak lokalita, ve které místní lokální firmy jsou schopny reagovat na aktuální podmínky stanové v daném regionu. Podle endogenního přístupu je právě vzdělání tou oblastí, na které je kladena potřeba investovat (Blažek, 2011).

¹ LEADER - Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale - Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku

3.3 Klasifikace regionů

3.3.1 Vymezení regionů podle typologie OECD

Jako nejběžnějším ukazatelem, který postihuje charakter osídlení a nepřímo tedy označuje i ráz a charakter krajiny je hustota zalidnění. Hustota zalidnění je ukazatelem, který hojně využívá pro své potřeby organizace OECD² a EUROSTAT³.

Jiným alternativním ukazatelem pak může být ukazatel hustoty osídlení. Základní úrovní tohoto ukazatele již není porovnání hustoty zalidnění obyvatelstva na určitém území, ale je tím velikostní ukazatel rozložení sídel v daném prostoru. Vymezení venkova dle metodiky OECD je v regionalizaci založeno především na kritériu hustoty osídlení a podílu populace v nižších územních jednotkách (obcí). Limitním ukazatelem pro tyto územní jednotky je hodnota hustoty osídlení v jednotlivých obcích nižší než 150 obyvatel/km². Pokud je hustota osídlení u sledované obce nižší než 150 obyvatel/km² je tato vymezená obec označována jako venkovská (Binek, 2009).

Tabulka č. 1 – Základní kategorie vymezení regionu

Kategorie regionu	Ukazatel počtu obyvatel
Převážně venkovský region	Více než 50% obyvatel
Významně venkovský region	15-50% obyvatel
Převážně městský region	Méně než 15% obyvatel

Zdroj: vlastní zpracování (Binek, 2009)

Databáze EUROSTAT, která používá a definuje stupeň urbanizace prostoru na základě hustoty osídlení v daných prostorových buňkách o rozloze 1 km² a vytváří tzv. prostorové klastry těchto buněk. Za městské regiony jsou pak považovány buňky s hustotou obyvatel přesahující alespoň 300 obyv./km² a zároveň zde žije minimálně 5 000 obyvatel. Za velkoměstské buňky, se považují regiony, kde hustota obyvatel přesahuje minimálně 1 500 obyv./km² a zároveň vytvářejí shluk, kde žije alespoň 50 000 obyvatel.

Na základě této metodiky členění jsou všechny obce (LAU II) po přeložení buněk (rastru) a administrativních hranic obcí zařazeny do jedné z této tří kategorií. Jsou jimi velká města, města a předměstí a venkovské oblasti (obce). Tato metodika EUROSTATu je oproti metodice vymezení regionů podle OECD přesnější a citlivější na prostorovou koncentraci obyvatelstva zohledňující skrz administrativními hranicemi obcí.

² OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

³ EUROSTAT – Statistický úřad Evropské Unie

Dle tohoto ukazatele jsou jako převážně venkovské klasifikovány kraje Plzeňský, Jihočeský, Kraj Vysočina a Pardubický. Jako přechodové kraje jsou pak klasifikovány Karlovarský, Ústecký, Liberecký, Jihomoravský, Olomoucký, Moravskoslezský a Zlínský kraj. Poslední kategorií převážně městským jsou klasifikováni Hlavní město Praha a také Středočeský kraj (Koncepte Rozvoje venkova, 2019).

3.3.2 Vymezení regionů podle klasifikace NUTS

V rámci komplexního a efektivního porovnání regionů, používá Evropská unie nomenklaturu územních statistických jednotek tzv. NUTS. Metoda byla založena již na začátku sedmdesátých let 20. století a slouží jako jediný koherentní systém členění území Evropské unie. Účelem této metody je vytváření, srovnání a vzájemnému porovnávání statistik jednotlivých regionů v Evropské unii ve všech ekonomických ukazatelích. Aktuálními používanými jednotkami jsou NUTS I, NUTS II a NUTS III.

Od roku 1990 přibyla vedle samostatné soustavy NUTS další soustava a to tzv. LAU – místní administrativní jednotka nebo-li Local Administrative Units. Tato jednotka LAU převzala dřívější úroveň NUTS IV a NUTS V, které se zabývaly obcemi. (Ministerstvo pro místní rozvoj)

Pro normalizovanou klasifikaci územních celků v České republice slouží klasifikace **CZ-NUTS**. Tato klasifikace se používá zejména nejen pro statistické účely, ale také především pro poskytování údajů a zejména pro úkoly, které jsou spojené s čerpáním peněžním prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie (Český statistický úřad).

Jednotlivé úrovně územních jednotek klasifikace CZ-NUTS jsou:

- NUTS 0 – Česká republika (administrativní jednotka),
- NUTS 1 – území celé České republiky (neadministrativní jednotka),
- NUTS 2 – sdružené kraje, tzv. regiony soudržnosti (neadministrativní jednotky),
- NUTS 3 – kraje (administrativní jednotky).

3.3.3 Vymezení regionů podle zákona č. 248/2000 Sb.

Základní členění regionů v České republice je zakotveno v Ústavě České republiky. Česká republika se dle zákona dělí na kraje, okresy, obce a vojenské újezdy. Kraj je dle zákona o krajích tzv. vyšším územním samosprávným celkem. Obec je základním územním samosprávným celkem a je vždy součástí vyššího územního samosprávného celku. (Ústava ČR, 1993)

Dále jsou regiony v České republice děleny dle zákona 248/2000 Sb. o podpoře regionu. Tento zákon dělí regiony podle jejich vzájemných rozdílů na:

a) Strukturálně postižené regiony

Jedná se o typ regionu, ve kterém se projevují negativní strukturální změny, které jsou způsobeny utlumením výrobních podniků, a to převážně v průmyslových výrobních odvětvích.

b) Hospodářsky slabé regiony

Za hospodářsky slabé regiony se označují regiony, které jsou na nižším rozvojovém stupni, než je hranice limitu daného státu ve srovnání dle ukazatele hospodářského a sociálního rozvoje.

c) Venkovské regiony

Venkovskými regiony jsou označovány regiony s nižší hustotou zalidnění a s poklesem počtu obyvatel. Hlavním důvodem tohoto faktu je proces urbanizace a postupná migrace obyvatel z venkova do větších měst.

d) Ostatní regiony

Mezi ostatní regiony patří regiony, které jsou velmi poškozené nebo mají narušené životní prostředí. Sem patří i regiony, které byly zasaženy ničivými živelními pohromami. Dále do této skupiny ostatních regionů patří i bývalé vojenské prostory nebo ty regiony, které mají nepříznivé podmínky pro provozování zemědělské výroby. bývalé vojenské prostory.

(zákon č. 248/2000Sb.)

3.4 Strategické dokumenty regionálního rozvoje EU a ČR

Dokumenty regionálního rozvoje tvoří celý systém na sebe navazujících programů a dokumentů, které tvoří celkový rámec pro konkrétní dílčí rozvojové projekty v daných regionech. Takové programové dokumenty je povinen vytvořit každý členský stát Evropské unie, a to proto, aby mohl bezproblémově fungovat, a hlavně alokovat své finanční toky pro podporované aktivity, a to pro každé programovací období.

3.4.1 Dokumenty regionálního rozvoje na úrovni EU

Lisabonská smlouva a Strategie Evropa 2020

Lisabonská smlouva novelizuje stávající zakládací smlouvy Evropské unie. Jedná se o Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství. Hlavním cílem Lisabonské smlouvy je podporovat práva a hodnoty zajišťující svobodu, solidaritu a bezpečnost. Tato smlouva klade za cíl učinit z Evropské unie demokratičtější a transparentnější organizaci, která bude efektivnější. Díky této smlouvě získala Evropská unie svoji právní subjektivitu.

Jedním z hlavních cílů byla schopnost dosáhnout trvale udržitelného hospodářského růstu s větším počtem lepších pracovních míst. Základním principem této strategie je sociální soudržnost a ohled na ochranu životního prostředí.

Lisabonskou smlouvu nahradila **Strategie Evropa 2020**, která představila hlavní hospodářskou reformní agendu Evropské unie s výhledem na dalších 10 let do roku 2020.

Tato strategie navazuje na Lisabonskou smlouvu a současně přejímá, doplňuje a rozvíjí již stanovené cíle.

Hlavním cílem strategie je dosažení trvale udržitelného hospodářského růstu, který bude založen na principech znalostní ekonomiky. Z podstaty Strategie jako hlavní hospodářské strategie EU na příštích deset let tedy vyplývá, že tato nová strategie se dotýká výrazné části sektorových politik a že její naplňování bude mít široké dopady na hospodářské a sociální prostředí v jednotlivých členských státech. Konkurenceschopnost v hospodářské oblasti bude založena na technologických inovacích, znalostech a na lepším a efektivním využívání přírodních zdrojů. Rostoucí ekonomický růst nesmí být v rozporu s oblastí ochrany životního prostředí, musí docházet ke snižování chudoby obyvatel v členských státech EU.

Hlavní cíle Strategie Evropa 2020 jsou následující

1. Úsilí o dosažení 75% zaměstnanosti žen a mužů ve věku od 20 do 64 let, mimo jiné i prostřednictvím vyšší účasti mladých lidí, starších pracovníků a pracovníků s nízkou kvalifikací a lepší integrace legálních migrantů;
2. Zlepšení podmínek pro výzkum a vývoj, zejména s cílem zajistit, aby veřejné a soukromé investice v tomto odvětví dosáhly v úhrnu 3 % HDP. Komise vytvoří ukazatel, který bude vyjadřovat intenzitu výzkumu a vývoje a inovací;
3. Snížení emisí skleníkových plynů o 20 % oproti úrovním roku 1990 a zvýšení podílu energie z obnovitelných zdrojů v konečné spotřebě energie na 20 % a posun ke zvýšení energetické účinnosti o 20 %;
4. Zlepšení úrovně vzdělání, zejména snahou snížit míru předčasného ukončování školní docházky pod 10 % a zvýšit podíl osob ve věku 30-34 let s dokončeným terciárním nebo srovnatelným vzděláním na nejméně 40 %;
5. Podpora sociálního začlenění, zejména prostřednictvím snižování chudoby, a to snahou snížit počet lidí ohrožených chudobou nebo vyloučením nejméně o 20 milionů.

(Strategie Evropa 2020, Ministerstvo pro místní rozvoj)

V současné době programové období 2014-2020 končí a momentálně je tzv. přechodné období. Tedy období, kdy dobíhají dotační opatření v rámci jednotlivých opatření PRV 2014-2020, než bude schválené nové programové období 2021-2027, které je dle současných dostupných informací ve stádiu návrhu.

Národní strategický referenční rámec (NSRR) je dokumentem, který představuje vzájemný soulad mezi Národním rozvojovým plánem a Strategickými obecnými zásadami Společenství pro soudržnost (SOZS). Zároveň jde také o základní programový dokument České republiky pro využívání prostředků z fondů Evropské unie.

(Dotace EU, dostupné na <https://www.dotaceeu.cz/cs/uvod>)

Národní strategický referenční rámec 2007-2013

Tento dokument navazující na Národní rozvojový plán, vypracovává každá členská země Evropské unie. Tento národní strategický referenční rámec představuje základní programový a strategický dokument pro programové období 2007-2013. Obsahuje mimo jiné priority a opatření na základě kterých každý členský stát EU využívá v daném programovém období prostředky ze strukturálních fondů EU a Fondu soudržnosti.

V tomto dokumentu je podrobně popsán celkový mechanismus, a hlavně struktura možnosti čerpání z fondů Evropské unie. Je zde uveden i popis jednotlivých operačních programů.

Národní strategický referenční rámec 2007-2013 pro Českou republiku vychází z Národního rozvojového plánu ČR 2007-2013. Národní strategický referenční rámec udává systém operačních programů politiky hospodářské a sociální soudržnosti 2007-2013, jejichž prostřednictvím budou jednotlivé prioritní osy realizovány.

Analytická část národního strategického referenčního rámce je zaměřena na identifikování důležitých silných stránek ČR a posilování její konkurenceschopnosti. Jsou zde uvedena i problematická místa a slabé stránky stojící proti udržitelnému potenciálu růstu ekonomiky a společnosti. Národní strategický referenční rámec udává systém operačních programů politiky hospodářské a sociální soudržnosti 2007-2013, jejichž prostřednictvím jsou jednotlivé cíle politiky soudržnosti realizovány.

Dohoda o partnerství 2014-2020

Dohoda o partnerství analyzuje na základě evropských, národních i regionálních strategických dokumentů současnou socioekonomickou situaci České republiky. Analyzuje jak místní nerovné disparity, tak rozvojové potřeby a potenciál. Tato dohoda má za cíl definovat priority a očekávané výsledky pro celé programové období. Tato analýza je klíčovým ukazatelem,

kam bude směřována podpora z ESI⁴ fondů. Součástí Dohody o partnerství jsou mimo jiné i základní implementační opatření či popis integrovaných přístupů. Nedílnou součástí tohoto dokumentu je i příloha k naplňování předběžných podmínek. Tato příloha je souborem opatření, která musí být splněna tak, aby Česká republika mohla čerpat finanční prostředky z evropských strukturálních fondů. Dohoda o partnerství je vzhledem ke svému charakteru zastřešujícího strategického dokumentu pro programové období 2014–2020 určující a svým obsahem závazná i pro jednotlivé programové dokumenty. Hierarchicky jim je nadřazena a tyto programy z ní svým zaměřením a obsahem vycházejí. Detailní informace týkající se programů však v Dohodě o partnerství nejsou obsaženy, tento dokument se pohybuje na více obecné rovině. Dílčí záležitosti spojené s budoucím fungováním jednotlivých programů jsou obsaženy v samotných programových dokumentech (Dohoda o partnerství 2014-2020, Ministerstvo pro místní rozvoj)

Priority politiky soudržnosti 2021-2027

Politika soudržnosti EU přispívá k posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti v celé Evropské unii. Její cílem je napravení nerovnováhu a disparitu mezi jednotlivými členskými zeměmi a regiony.

Priority politiky soudržnosti na další programové období jsou shrnuty do pěti cílů hlavní investiční politiky. Hlavní cíle investiční politiky po roce 2020 jsou pro Českou republiku stejné jako v Evropské unii. Obrázek č.1 znázorňuje všech pět cílů včetně prioritních opatření, do kterých lze investovat.

⁴ Evropské strukturální a investiční fondy

Obrázek č. 1 – Pět cílů hlavní investiční politiky EU

Zdroj: Programové období 2021-2027 z www.dotaceeu.cz

3.4.2 Dokumenty regionálního rozvoje na úrovni ČR

Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje

Předmětem úpravy tohoto zákona je stanovení podmínek pro:

„Poskytování podpory regionálnímu rozvoji s cílem vyváženého rozvoje státu nebo územního obvodu kraje, s tím související působnost správních úřadů, krajů a obcí a vytváří podmínky pro koordinaci a realizaci hospodářské a sociální soudržnosti.“ (Zákon o podpoře regionálního rozvoje č. 248/2000 Sb. str. 1)

Zákon č. 248/2000Sb., o podpoře regionálního rozvoje ze dne 29. června 2000 obsahuje šest částí. V první části zákona jsou vymezeny základní pojmy regionálního rozvoje, mezi které patří region, strategie regionálního rozvoje, státní program regionálního rozvoje, hospodářská a sociální soudržnost. V části druhé jsou zpracovány oblasti podpory regionálního rozvoje. V části třetí je vymezena působnost správních úřadů, krajů a obcí při podpoře regionálního rozvoje. Čtvrtá část obsahuje koordinaci hospodářské a sociální soudržnosti se zaměřením na regionální radu. V části páté je vymezeno evropské seskupení pro územní spolupráci. Poslední část obsahuje závěrečná ustanovení (Zákon o podpoře regionálního rozvoje č. 248/2000 Sb.).

Jednotlivé členské státy Evropské unie vytvářejí tzv. **Národní rozvojový plán (NRP)** pro své konkrétní území, který obsahuje cíle a podněty se zaměřením na konkrétní problémy.

Obsah a struktura dokumentu Národního rozvojového plánu musí být v souladu se základními legislativními dokumenty Evropské unie. Tento dokument popisuje cíle a strategie členských států EU pro účely získání finanční podpory z fondů Evropské unie. NRD má za úkol vyhodnotit stav a vývoj členské země v oblastech hospodářské, sociální a politické, stanovuje především její ambice a cíle pro následující programové období. Obsahuje mimo jiné hlavní globální cíl, specifické cíle a také návrhy operačních programů. Česká republika měla zpracovány národní rozvojové plány pro období 2004-2006 a období 2007-2013. Pro programové období 2014-2020 byly stanoveny Národní rozvojové priority.

Strategie regionálního rozvoje pro období 2007 - 2013 a 2014 - 2020

Strategie regionálního rozvoje je jedním ze základních koncepčních dokumentů regionálního rozvoje. Tato strategie je využívána jako přímý nástroj realizace regionální politiky a koordinace ostatních veřejných politik působících v této oblasti. Obsah strategie a její právní úprava je přímo definována a zakotvena v § 5 odst. 1 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů. Strategie RR vychází ze strategií udržitelného rozvoje České republiky a navazují na současné regionální programy v jednotlivých programových obdobích. Hlavním cílem je aplikace nařízeních, které nově stanovila Evropská Unie v prioritních oblastech hospodářské a sociální soudržnosti.

Tento dokument obsahuje velmi podrobnou analýzu rozdílů vyskytujících se v regionech ČR za uplynulé programovací období, a to buď v rámci jednotlivého odvětví nebo celých sektorů. Dále zahrnuje hodnocení dosavadních opatření, SWOT analýzu a návrhy dalšího rozvoje ČR, vymezení priorit a opatření. V neposlední řadě jsou zde definovány regiony se soustředěnou podporou státu a úkoly, které byly uloženy vládou ČR.

Aktuálně skončil rozvojový plán pro programovací období 2014 - 2020. Jeho globálním cílem bylo zajistit dynamický a vyvážený rozvoj celého území České republiky s důrazem na kvalitu života a životního prostředí, přispění ke snížení regionálních rozdílů a zároveň umožnit využití potenciálu místního regionu pro posílení konkurenceschopnosti jednotlivých oblastí regionu.

Globální cíl je dále rozveden do další 4 základních cílů, které korespondují s prioritními oblastmi ČR. Mezi tyto základní cíle patří zvýšení konkurenceschopnosti, zmírnění prohloubení negativních regionálních rozdílů, posílení environmentální udržitelnosti a optimalizace institucionálního rámce pro rozvoj regionů. Daných cílů bude dosahováno

prioritně prostřednictvím prostředků z fondů národních a krajských zdrojů a dále úvěrů či partnerství veřejného a soukromého sektoru (Strategický plán pro období 2014 - 2020).

V následující tabulce č. 2 jsou uvedeny prioritní oblasti strategií regionálního rozvoje pro období 2007-13 a 2014-2020. Jak vyplývá z uvedené tabulky, pro období Strategie regionálního rozvoje v období 2014-2020 poklesl z důvodu zobecnění počet prioritních oblastí z 8 na 4. Jednotlivé dílčí oblasti jsou podrobně zpracovány a konkretizovány.

Tabulka č. 2 – Prioritní oblasti strategií regionálního rozvoje

Prioritní oblast	Strategie RR pro období 2007-2013	Strategie RR pro období 2014-2020
Prioritní oblast 1	Evropský a národohospodářský strategický rámec	Regionální konkurenceschopnost
Prioritní oblast 2	Ekonomika regionů	Územní soudržnost
Prioritní oblast 3	Lidé a osídlení	Environmentální soudržnost
Prioritní oblast 4	Infrastruktura	Veřejná správa a spolupráce
Prioritní oblast 5	Příroda, krajina a životní prostředí	-
Prioritní oblast 6	Cestovní ruch	-
Prioritní oblast 7	Kultura	-
Prioritní oblast 8	Problémová území	-

Zdroj: vlastní zpracování (Strategie RR 2007-13, Strategie RR 2014-2020)

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+

Hlavním smyslem této strategie je stanovit hlavní cíle regionálního rozvoje v nejbližším horizontu 7-mi let. Jedná se o definování hlavních cílů regionální politiky státu v programovém období 2021-2027 s ohledem na podporu dynamického, vyváženého a udržitelného rozvoje území.

Hlavním cílem je identifikovat tematické oblasti, ve kterých je potřebný či žádoucí územně specifický přístup, a zároveň určit, jaké různé intervence by měly být realizovány v odlišných územích, což povede k posílení územní konkurenceschopnosti, ke snižování regionálních odlišností a nalézání řešení podporujících udržitelný rozvoj území. SRR 21+ se zaměřuje na témata, která je nutno řešit intervencemi z národní úrovně, mají určitá územní specifika nebo územní důsledky a lze u nich nalézt řešení daného problému. Dokument také slouží jako vodítko pro krajské samosprávy při tvorbě strategií rozvoje územních obvodů krajů. SRR 21+ necílí na řešení všech problémů České republiky, ale zaměřuje se pouze na oblasti, ve kterých je vhodné uplatňovat specifické nástroje pro řešení potřeb území. Dokument svým zaměřením vychází ze zastřešujícího národního rozvojového

dokumentu Strategický rámec ČR 2030. Strategie není nadřazena dalším národním strategickým dokumentům, nicméně vstupuje do nich při definování jejich územní dimenze. (Ministerstvo pro místní rozvoj, Strategie RR 2021+)

Význam SRR 21+

- Zajištění podpory regionům
- Podpora územní dimenze v rámci sektorových politik
- Rozvoj strategického plánování na bázi funkčních regionů
- Posilování územní spolupráce aktérů regionálního rozvoje v daném regionu
- Zlepšování koordinace strategického a územního plánování
- Rozvoj chytrých řešení
- Zlepšování práce s informacemi a daty v oblasti regionálního rozvoje

Vize České republiky

Hlavním cílem a smyslem regionální politiky v ČR po roce 2020 je efektivní zhodnocení rozvojového potenciálu regionů, a to především pomocí zvýšení jejich sociální stability, zajištění trvalého a stabilně rostoucího trendu konkurenceschopnosti a zlepšujícími se podmínkami pro zvýšení kvality života všech obyvatel a zvyšující prosperity firem v jednotlivých regionech. Důležité je respektovat základní principy udržitelného rozvoje a limitů životního prostředí.

Dle výzkumů a statistik se všechny regiony v České republice nacházejí na předních příčkách statistických žebříčků, co se týče kvality života a konkurenceschopnosti regionů ve střední Evropě. V rámci srovnání Evropské unie jsou naše regiony s ohledem na ekonomický smysl a kvalitu života dokonce nad průměrem ostatních regionů států Evropské unie.

(Ministerstvo pro místní rozvoj, Strategie RR 2021+)

3.5 Operační programy v České republice

Operační program je základní strategický dokument, který má finanční a technickou povahu, určený pro konkrétní tematickou oblast jednotlivých členských států Evropské unie (např. životní prostředí, zemědělství, rozvoj venkova, zaměstnanost aj.). V těchto dokumentech jsou dopodrobna popsány veškeré cíle a priority, kterých každá členská země v konkrétních oblastech chce dosáhnout v aktuálním programovacím období. V těchto programech jsou obsaženy a popsány nejen veškeré typové aktivity, na které je možné poskytnout peněžní prostředky z fondů Evropské unie, ale jsou zde uvedeny i jednotliví možní potenciální žadatelé, které si mohou o tyto peněžní prostředky zažádat (Dotace EU).

Dalším důležitým pojmem je **programovací období**. Evropská unie realizuje své regionální a strukturální politiky v rámci jednotlivých sedmiletých programovacích cyklů. Pro tyto

pravidelné cykly zpracovávají všechny členské země EU vždy nové programové dokumenty. V těchto dokumentech je uveden a stanoven rozpočet na dané programovací období, jsou zde definovány a popsány nové jednotlivé cíle a priority pro nová programovací období, kterých se všechny členské státy snaží dosahovat a naplňovat v souvislosti se základními strategickými dokumenty EU (Dotace EU).

Následující tabulka č.3 znázorňuje jednotlivé operační programy České republiky včetně jejich alokace v miliardách Eur za poslední ukončená programovací období.

Tabulka č. 3 - Přehled operačních programů v jednotlivých programových obdobích

Programové období 2007-2013		Programové období 2014-2020	
Operační program	Alokace (mld/Eur)	Operační program	Alokace (mld/Eur)
OP Doprava	5,82	OP Doprava	4,7
Integrovaný OP	1,62	Integrovaný regionální OP	4,64
Regionální operační programy (ROP)	4,66		
OP Podnikání a inovace	3,12	OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	4,33
OP Výzkum a vývoj pro inovace	2,07	OP Výzkum, vývoj a vzdělání	2,77
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	1,83		
OP Životní prostředí	4,92	OP Životní prostředí	2,64
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	1,88	OP Zaměstnanost	2,15
OP Technická pomoc	0,229	OP Technická pomoc	0,22
OP Praha - konkurenceschopnost	0,241	OP Praha – pól růstu	0,2
OP Praha - adaptabilita	0,108		
		OP Rybářství	0,03
		Program rozvoje venkova	2,31
Celkem alokace	26,498	v mld EUR	23,990

Zdroj: vlastní zpracování (<https://www.euroskop.cz/>)

Změny v programovacích obdobích

Základním a hlavním rozdílem mezi operačními programy v jednotlivých programovacích obdobích 2007-2013 a 2014-2020 je patrná absence regionálních operačních programů (tzv. ROP). Tyto programy byly v programovacím období 2007-2013 stanoveny pro každou jednotku úrovně NUTS II. (tzv. regionů soudržnosti) v České republice. Tyto operační programy byly v uplynulém programovacím období 2014-2020 sloučeny a zařazeny do

integrovaného regionálního operačního programu. Alokace finančních prostředků zůstala zhruba stejná (cca 4,64 mld EUR), pouze tento program díky sloučení získal širší možnosti v čerpání prostředků.

Dalším rozdílem je sloučení dvou operačních programů Praha – konkurenceschopnost a Praha - adaptabilita. Operační programy byly pro programovací období 2014-2020 sloučeny do operačního programu Praha – pól růstu.

Programové období 2007-13

Pro programové období 2007-2013 existovalo dohromady celkem 26 operačních programů, které se dělily na tematické, regionální, programy pro Prahu a programy spadající pod cíl Evropská územní spolupráce.

V programovém období 2007–2013 mohla Česká republika z různých fondů získat přibližně 725 miliard korun (cca 26,69 mld. EUR). Evropská unie financovala projekty do výše maximálně 85 % výdajů. Zbytek výdajů spolufinancovala Česká republika.

Programové období 2014-20

Pro Českou republiku byly v rámci současného programového období schváleny Evropskou komisí finanční prostředky ve výši téměř 24 miliard EUR. Smyslem a cílem jejich využití byla především podpora hospodářského růstu a zároveň snižování sociálních a ekonomických nerovností a disparit mezi státy a regiony Evropské unie (tzv. politika soudržnosti). V programovém období 2014–2020 jsou v České republice nastavena společná pravidla pro pět fondů, které dohromady tvoří Evropské strukturální a investiční fondy.

Jedná se o Fond soudržnosti, Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond, Evropský rybářský a námořní fond, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.

Základním zastřešujícím dokumentem pro čerpání finančních prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů (ESI fondy) v programovém období 2014–2020 je Dohoda o partnerství. Dohoda o partnerství byla definitivně schválena Evropskou komisí v srpnu 2014, čímž byl ukončen téměř tříletý proces tvorby a vyjednávání tohoto dokumentu (Operační programy ČR, <https://www.euroskop.cz/8641/sekce/operacni-programy-v-cr/>)

Dále se tato práce nebude uvedenými operačními programy dopodrobna zabývat. V následující kapitole budou stručně představeny pouze Programy rozvoje venkova za uplynulá programovací období, a to z důvodu zaměření této práce především na rozvoj venkova.

3.5.1 Program rozvoje venkova

Program rozvoje venkova 2007-13

Program rozvoje venkova (dále jen PRV) vychází z Národního strategického plánu rozvoje venkova.

Program rozvoje venkova, který zajišťuje působení Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, blíže specifikuje strategie v jednotlivých osách stanovených Národním strategickým plánem pro rozvoj venkova.

Opatření Programu rozvoje venkova přispělo k naplnění cílů Lisabonské strategie ve všech jejích oblastech:

- Společnost založená na znalostech
- Vnitřní trh a podnikatelské prostředí
- Trh práce
- Udržitelný rozvoj

Existence a konečná realizace Programu rozvoje venkova ČR přispěla k dosažení cílů, které byly stanoveny Národním strategickým plánem rozvoje venkova. Jednalo se především o rozvoj venkovského prostoru České republiky na bázi trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu v ochraně životního prostředí, a především snížení vlivu intenzivního zemědělského hospodaření.

Program dále umožnil:

- vytvoření nových podmínek v oblasti konkurenceschopnosti v potravinářských komoditách.
- Tvorba nových pracovních míst
- Pokles míry nezaměstnanosti na venkově

Program rozvoje venkova 2014-2020

Hlavním cílem Programu rozvoje venkova pro období 2014-20 je především obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství. Jedním z dalších cílů byly investice do konkurenceschopnosti a inovace zemědělských podniků, podpora vstupu mladých zemědělců nebo krajinná infrastruktura. Program také podporoval diverzifikaci ekonomických aktivit na venkově. Cílem bylo vytvářet nová pracovní místa a tím zvýšit hospodářský rozvoj regionu. I nadále byl podporován komunitně vedený místní rozvoj pomocí metody LEADER. Tato metoda přispěla k lepšímu zavedení podpor na místní potřeby daného venkovského regionu a dále přispěla k rozvoji spolupráce aktérů na úrovni místní.

Horizontální prioritou tohoto programu je předávání znalostí, zkušeností a inovací formou různých vzdělávacích aktivit a poradenství především v oblastech zemědělství a lesnictví.

V níže uvedené tabulce č. 4 jsou uvedeny prioritní osy a oblasti Programu rozvoje venkova pro období 2007-2013 a 2014-2020)

Tabulka č. 4 – Prioritní osy a oblasti Programu rozvoje venkova pro období 2007-2020

Program rozvoje venkova 2007-2013		Program rozvoje venkova 2014-2020	
OSA I	Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví	M01	Předávání znalostí, informační akce
		M02	Poradenské, řídicí a pomocné služby
OSA II	Zlepšení životního prostředí a krajiny	M04	Investice do hmotného majetku
		M06	Rozvoj zemědělských podniků
OSA III	Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova	M08	Investice do rozvoje lesních oblastí Zlepšování životaschopnosti lesů
OSA IV	LEADER – Místní akční skupina Realizace místní rozvojové spolupráce	M10	Agroenvironmentálně-klimatické opatření AEKO
		M11	Ekologické zemědělství
		M12	Platby v rámci sítě Natura 2000
		M13	Platby pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními (ANC)
		M14	Dobré životní podmínky zvířat
		M15	Ochrana lesů
		M16	Spolupráce
		M19	Podpora LEADER
		M20	Technická pomoc

(Program rozvoje venkova 2007-2013, Program rozvoje venkova 2014-2020, SZIF, a.s.⁵)

Program rozvoje venkova 2021-2027 – výhled

Rozvoj venkova je „druhým pilířem“ společné zemědělské politiky (SZP), který posiluje „první pilíř“ zahrnující podporu příjmů a tržní opatření, neboť zvyšuje sociální, environmentální a hospodářskou udržitelnost venkovských oblastí.

SZP přispívá k udržitelnému rozvoji venkovských oblastí prostřednictvím tří dlouhodobých cílů:

- zvyšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví
- zajištění udržitelného hospodaření s přírodními zdroji a opatření v oblasti klimatu
- dosažení vyváženého územního rozvoje venkovských hospodářství a komunit, včetně vytváření a zachování pracovních míst.

⁵ Státní zemědělský intervenční fond – akreditovaná platební agentura, zprostředkovatel finanční podpory z fondů Evropské unie a národních zdrojů-

Příspěvek SZP k cílům EU v oblasti rozvoje venkova je podporován z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). Rozpočet EZFRV na období 2021–27 činí 95,5 miliardy eur.

Každý program rozvoje venkova musí pracovat na splnění nejméně čtyř ze šesti priorit EZFRV:

- předávání poznatků a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech
- životaschopnost a konkurenceschopnost všech typů zemědělství a inovativní zemědělské technologie a trvale udržitelné lesní hospodářství
- organizace potravinového řetězce, dobré životní podmínky zvířat a řízení rizik v zemědělství
- účinné využívání zdrojů a přechod na nízkouhlíkovou ekonomiku, která je odolná vůči změně klimatu, v zemědělství, potravinářství a lesnictví
- obnova, ochrana a zlepšení ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím
- sociální začleňování, opatření proti chudobě a hospodářský rozvoj ve venkovských oblastech

(Evropská komise, 2021, dostupné na https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/rural-development_cs#ruraldevelopmentprogrammes)

4 Aktéři regionálního rozvoje s důrazem na lokální úroveň

4.1 Pojmy spojené s aktéry regionálního rozvoje

Aktér

„Do rozvoje území značně nerovnoměrně vstupují různé silné subjekty, které ovlivňují vývoj regionu v různě širokém okolí. Aktéry rozvoje venkova můžeme chápat v nejširším slova smyslu jako veškeré formalizované instituce či jednotlivce, kteří nějakým způsobem svými aktivitami vstupují do dění na venkově či kteří jsou součástí venkova.“ (Bínek, 2009, s. 38)

Aktivitou neboli zvláštním druhem činností je v širším smyslu chování, které je přesně funkčně zaměřené. V užším smyslu jde potom o aktivní vztah subjektu k vnějšímu prostředí. U takového jednání musí být pak stanovený přesný cíl a musí být použity určité prostředky. Toto jednání je pak ošetřeno pravidly (Petrušek, 1996).

Pojem **činnost** definujeme jako specifickou lidskou formu chování, která se zaměřuje především k dosažení nějakého stanoveného cíle za pomoci určitých prostředků a jejich

pravidel. V širším smyslu je činností každé chování nebo proces, pokud jsou nějak funkčně zaměřeny. V užším smyslu však jde o aktivní vztah sociálního subjektu k vnějšímu prostředí, který předpokládá stanovení cíle a jeho úspěšné dosažení.

Jednání je organizovaná a cílově zaměřená činnost, která zahrnuje analýzu situace, anticipaci výsledku a plánu k jeho dosažení. Jednání je většinou spjato s očekávanou reakcí relevantních jiných osob a referenčních skupin (Vláčil, 1996).

Kapitál je třetí základní výrobní faktor v ekonomii. Tvorba kapitálu charakterizuje moderní společnost. Kapitál má dvě základní formy. První formou kapitálu je fyzický kapitál, který je možno charakterizovat jako hmotný statek používající se k výrobě dalších statků. Jedná se například o budovy, domy, továrny, zařízení a zásoby produktů a meziproduktů. Druhou formou je finanční kapitál. Finanční kapitál představují cenné papíry. (Bayerová, 1996)

Lidský kapitál představuje zásobu znalostí a dovedností, které jsou ztělesněny v lidech určitého státu a na určitém území. Lidský kapitál je výsledkem jakési tradice, vzdělání a poznatků, které jsou získávány především praxí a životními zkušenosti. Z ekonomického hlediska lidský kapitál představuje vložení vzdělání do pracovní síly prostřednictvím investice. Jde o investování času i peněžních prostředků do vyšší a lepší kvality pracovníků prostřednictvím odborné přípravy a vzdělání. Tato ekonomická teorie klade důraz na profese vyžadující větší a vyšší vzdělání, které musí být i více placené, jelikož pracovníci očekávají návratnost jejich investic vložených do vzdělání lidského kapitálu.

Oproti tomu **sociální kapitál** představuje dle definice Velkého ekonomického slovníku sumu aktuálních i potenciálních zdrojů, které určitá osoba je schopna využívat díky své znalosti s druhými lidmi. Jedná se o užitečné bohatství styků, kontaktů a známostí. Dle autora koncepce sociálního kapitálu Bourdieu⁶ je objem tohoto kapitálu pro jednotlivého člena společnosti je vyjádřen objemem sítě vazby kontaktů, které daná osoba je schopna aktivovat pro svoji potřebu, a především velikostí sociálního kapitálu všech členů sítě kontaktů.

Sociální kapitál poskytuje svým držitelům určitý profit, který posiluje solidaritu pro všechny zúčastněné v rámci skupiny. Takový profit má vedle hmotné podoby také podobu určitých vzájemných služeb a protislužeb.

Kulturní kapitál je pak zvláštní formou všech získaných předpokladů jedince nebo skupiny k dosažení určitého sociálního statusu. Kulturní kapitál je ve společnosti rozdělen

⁶ Pierre Félix Bourdieu (1930-2002) – francouzský sociolog a antropolog, věnoval se sociologii vzdělání a kultury

nerovnoměrně, a to podle postavení v mocenské struktuře a je převážně spjat s ekonomickým a sociálním kapitálem.

Od 70. let je kulturní kapitál jednou z klíčových pojmů analýzy vzdělávacího systému v sociální reprodukci. Základní principy kulturního kapitálu zformoval ve své koncepci sociální a kulturní reprodukce až P.F. Bourdieu. Tato koncepce byla založena na analýze forem sociálního jednání. Jednotlivé osoby i skupiny osob ve společnosti mají snahu usilovat o začlenění do různé společenské vrstvy v dané společnosti. Tyto vrstvy se vyznačují specifickými stavy, rysy a styly. Osvojením těchto dovedností dojde ke správné orientaci ve správných způsobech chování a dalších symbolických významech tvořící příslušnost k jednotlivým vrstvám ve společnosti. Tyto způsoby tvoří kulturní předpoklady vzájemné komunikaci mezi členy jednotlivých vrstev v dané společnosti.

Kulturní kapitál působí také jako nástroj ve vzdělávacím systému a podílí se na reprodukci jednotlivých společenských vrstev. Vzdělávací systém mimo jiné vyžaduje řadu schopností, které tvoří důležité komponenty kulturního kapitálu. Jedná se především o schopnost verbální komunikace, percepce umění apod. Tyto schopnosti jsou získávány v rodině. Proto míra kulturního kapitálu, kterou jednatel ve společnosti disponuje, přímo úměrně závisí na tom, kolik schopností získá ve výchozí rodině (Hubáček, 1996).

4.2 Klasifikace aktérů regionálního rozvoje na úrovni regionální

Aktéry regionálního rozvoje můžeme rozdělit dle rozdílných kritérií. V této kapitole nazvané Klasifikace aktérů popisuje tři základní dělení aktérů.

První dělení aktérů je podle toho, v jakém vztahu jsou aktéři postavení vzhledem k dané řešené problematice.

Shareholders jsou aktéry, kteří jsou zapojeni do vzájemného procesu tím, že se na řešení dané problematiky podílejí. Příkladem jsou podnikatelé. Dalšími aktéry jsou **stakeholders**. Stakeholders se vyznačují tím, postupné řešení vzniklé problematiky se na ně vztahuje a působí na ně. Příkladem toho jsou třeba různá občanská sdružení. Poslední kategorií jsou **placeholders**. Jedná se o aktéry regionálního rozvoje přímo dotčené, tedy jsou danou problematikou přímo dotčeni a jsou umístěni na území vyskytující se dané aktivitě. Takovým příkladem mohou být úřady místní samosprávy (Holeček, 2009).

Aktéři regionálního rozvoje mohou být také dělení buď **dle sektoru**, ve kterém působí anebo **podle úrovně**, na které působí. Toto rozdělení je znázorněno v následující tabulce č.5

Z tabulky č. 5 vyplývá, že všechny jednotlivé úrovně na sebe hierarchicky navazují. Tato návaznost je důležitá a je spjatá se spoluprací probíhající mezi jednotlivými sektory. Zde je důležité a nutné, aby se do aktérství zapojili všechny sektory i úrovně na kterých aktéři

působí. Jedná se o úrovně národní, krajská a lokální. Podstatou veškerého fungování aktérů na těchto zmiňovaných úrovních je jejich vzájemná spolupráce a souhra. „Aktéři na vyšších úrovních jsou na tom zpravidla lépe z několika hledisek, například finančního, proto mají větší možnosti jak rozvoje vlastního, tak právě díky spolupráci mohou podporovat i rozvoj aktérů nižších úrovní, kterými mohou být obce, drobní podnikatelé nebo neziskové organizace“ (Binek, a další, 2009).

Tabulka č. 5 - Členění aktérů podle sektorů

Úroveň	SEKTORY		
	Veřejný	Podnikatelský	Neziskový
Národní	Ministerstva	Zájmová uskupení	Spolky, svazy, ústavy
Krajská	Kraj	Podnikatelská sdružení	Nezisková sdružení
	Vysoké školy		
	Krajská informační střediska		
Lokální	Obce – MAS, Svazky obcí	Podnikatelé	Zájmová sdružení
	Obcí zřizované organizace	Zemědělci	Spolky

Zdroj: vlastní zpracování (Binek, 2009)

Jedním z nejvýznamnějších aktérů na **nadnárodní úrovni** je bezpochyby Evropská unie.

Pro další fungování na nadnárodní úrovni má EU zřízeny orgány, které mají za úkol především pomáhat členským státům v oblastech hospodářského a sociálního rozvoje.

Nejvyšším vrcholným orgánem EU je Evropská rada určující priority a směry regionálního rozvoje v EU. Dalším významným aktérem na nadnárodní úrovni je Rada Evropské unie. Ta má zákonodárnou moc a mezi její hlavní úkoly patří jednání o právních předpisech EU, koordinace politiky členských států, uzavírání mezinárodních dohod a smluv, a rozvoj zahraniční politiky. Evropská komise je orgánem, který provádí kontroly čerpání finančních prostředků z fondů EU. Dalšími orgány EU, a tedy současně i aktéry na nadnárodní úrovni jsou Evropský parlament, Evropská investiční banka a Evropský soudní dvůr.

Nejvyšším orgánem, a tudíž i aktérem **na národní úrovni** ve veřejném sektoru je Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR. Dále pak Vláda ČR, Senát a jednotlivá ministerstva.

Nejdůležitějším ministerstvem je pro regionální rozvoj je Ministerstvo pro místní rozvoj, přes které se zpracovávají dotace z Fondů EU a Ministerstvo zemědělství, pod které spadá Program rozvoje venkova (Ministerstvo zemědělství, 2020).

Aktéry regionálního rozvoje na **úrovni krajské** jsou pak samotné kraje a jejich orgány (krajská zastupitelstva, rady, výbory). Krajská zastupitelstva pak ve své samostatné působnosti řídí a kontrolují rozvoj svého kraje prostřednictvím plnění Programu obnovy venkova. Dále rozhodují o alokacích veřejných prostředků, kterými je možno podpořit rozvoj regionů. (Bínek, 2009).

4.3 Aktéři regionálního rozvoje na lokální úrovni

Největší množství aktérů se nachází na lokální úrovni, a to z důvodu toho, že zde jsou subjekty k rozvoji regionu nejbližší a přímo se na tomto rozvoji podílí svou činností.

Nejtypičtějším aktérem na lokální úrovni je **obec**. Jak definuje zákon „*obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.*“ (Zákon č. 128/2000 Sb., O obcích). Zákon dále definuje, že obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec také pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů a při plnění svých úkolů chrání i veřejný zájem (Zákon č. 128/2000 Sb., O obcích).

V některých případech malých obcí může dojít ke sdružení více obcí dohromady. Příkladem takovéhoto sdružení může být Dobrovolný svazek obcí či Místní akční skupina. Tyto obce se pak sdružují z důvodu lepší informovanosti, možnosti dosáhnutí a čerpání dotace, nebo za účelem vzájemné výměny zkušeností.

Nejdůležitějším aktérem pro život v každé obci jsou nejrůznější spolky. Důležitým předpokladem pro rozvoj regionů a zachování venkova je rozvoj spolkového života v obcích. Plní vzájemnou funkci a pomoci posilování komunitních vazeb, setkávání obyvatel, stejné zájmy, rozvoje místního cestovního ruchu a celkové zájmy o dění v obci.

Dalšími aktéry v oblasti podnikatelské na lokální úrovni jsou například místní zemědělská družstva, soukromí zemědělci a ostatní podnikatelské subjekty působící v daném regionu. I tyto subjekty se podílí určitou mírou na rozvoji daného regionu.

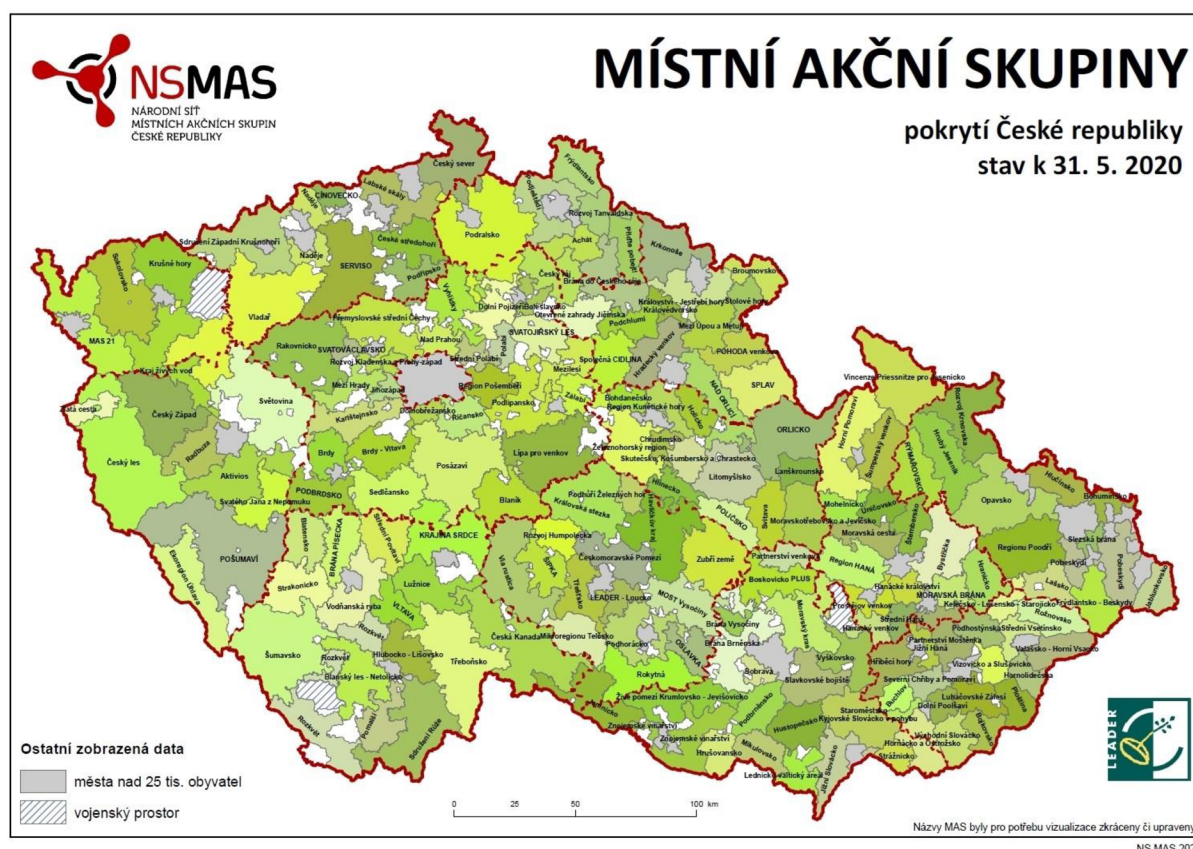
4.3.1 Místní akční skupina

Místní akční skupina (MAS) je právnická osoba nejčastěji formy občanského sdružení, která je založená na principech místního partnerství pro účely podpory a rozvoje venkovského regionu. Místní akční skupina obsahuje určitá společenství občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy v daném regionu. Tyto subjekty vzájemně spolupracují na rozvoji venkova, dále se podílí na získávání finanční podpory z fondů

Evropské unie a z národních programů pro svůj region. Místní akční skupina musí mít podle zákona stanoven statut, stanovy, organizační řád, strukturu a být registrována u MV ČR⁷. Základními cíli MAS jsou zlepšování kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech. Nástroji k dosažení cílů je aktivita a přerozdělování dotačních prostředků. Dalším z činnosti a dosažení cílů je koordinace rozvoje venkova prostřednictvím integrované strategie místního rozvoje s ohledem na potřeby a potenciál daného regionu. Na základě těchto cílů a strategie „MAS“ vyhlašuje, administruje a zprostředkovává jednotlivé projekty určené k podpoře z fondů Evropské unie. Tyto žádosti a projekty mohou podávat všichni občané nebo organizace, které působí na území obce, která je členem a leží v působnosti konkrétní MAS (Místní akční skupiny, dostupné na <http://nsmas.cz/>).

Územní působnost Místních akčních skupin se pohybuje v parametrech 10 až 100 tisíc obyvatel, členy MAS mohou být i města s maximálně 25 tisíci obyvateli. Územní působnost MAS je celistvé, bez jakýkoliv izolovaných územních celků. Obec může být v územní působnosti jen u jedné místní akční skupiny.

Obrázek č. 2 – Pokrytí území ČR Místními akčními skupinami

Zdroj: Místní akční skupiny, dostupné na <http://nsmas.cz/>

⁷ Ministerstvo vnitra České republiky

Metoda LEADER

Slovo LEADER pochází z francouzského Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale – v překladu se jedná o Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku.

Pod pojmem LEADER se skrývá metoda, která je využívána v rámci komunitně vedeného místního rozvoje. Metoda LEADER se zaměřuje především na vzájemnou spolupráci a partnerství veškerých veřejných a soukromých subjektů v daném regionu.

Program vznikl již v roce 1991 jako intenzivní podpora rozvoje venkova. Od tohoto roku byly realizovány již čtyři iniciativy typu LEADER. Zatím posledním programem je LEADER 2014-2020.

Základní principy a prvky metody LEADER

Mezi základní principy metody LEADER patří:

- Přístup „zdola nahoru“ – Zaměření na obyvatele žijící a pracující v daném regionu, znající jeho historii, potřeby a možnosti, rozhodují o dalším vývoji regionu prostřednictvím tzv. místní akční skupiny (MAS). Díky přístupu zdola a zapojení místních aktérů jsou posilovány místní lidské zdroje a sounáležitost lidí.
- Partnerství veřejných a soukromých subjektů – v rámci MAS vzájemně spolupracují zástupci obcí a jimi/popř. krajem zřizovaných organizací (veřejný sektor) a podnikatelé, občanská sdružení i jednotliví občané (soukromý sektor).
- Realizace místní rozvojové strategie – jednotlivá MAS zpracovává a realizuje místní rozvojovou strategii svého regionu, která zahrnuje společné vize a cíle všech aktérů z území MAS. Strategie se realizuje pomocí projektů, které uspokojují skutečné potřeby území a vedou k místnímu rozvoji.
- odvětvové navrhování a provádění strategie – Veškeré projekty realizované na základě místní strategie, které jsou založené na součinnosti a provázanosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství v daném regionu.
- Podpora inovativních projektů – MAS při realizaci svých strategických plánů uplatňují a podporují inovativní řešení problémů zaváděním v regionu nových služeb, produktů nebo přístupů.
- Vytváření sítí místních partnerství a spolupráce – MAS vzájemně spolupracují a vyměňují si zkušenosti v rámci svých partnerských sítí, v ČR je to prostřednictvím Národní sítě MAS ČR, v Evropě prostřednictvím Evropské asociace LEADER pro rozvoj venkova

(zdroj: Nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova)

4.3.2 Spolková činnost

Spolek je dle Velkého sociologického slovníku definován jako specifická sociální skupina, která je charakterizována společnými zájmy jejich členů, a především přesně stanovenými pravidly pro vzájemný styk a jednání členů. Spolek je organizací se samostatnou právní subjektivitou a je zapsán ve spolkovém rejstříku.

Členství ve spolku je dobrovolné, spolková činnost se provádí podle předem přijatého programu v souvislosti se stanovami spolku. Hlavní náplní spolku je „uspokojování a ochrana těch zájmů, k jejichž naplňování je spolek založen“. Vedle hlavní činnosti může spolek vyvíjet též vedlejší hospodářskou činnost spočívající v podnikání nebo jiné výdělečné činnosti, je-li její účel v podpoře hlavní činnosti nebo v hospodárném využití spolkového majetku. Zisk z činnosti spolku lze použít pouze pro spolkovou činnost včetně správy spolku. Povinnými orgány spolku jsou statutární orgán, který může být kolektivní nebo individuální a nejvyšší orgán. Zároveň však mohou stanovy určit, že statutární orgán je zároveň nejvyšším orgánem. Nepovinnými orgány jsou kontrolní komise, rozhodčí komise a další orgány určené ve stanovách.

Tento typ občanského seskupení je podle Nového občanského zákoníku, který vstoupil v platnost 1. 1. 2014, upraven dle zákona č. 89/2012 Sb. Původní občanská sdružení jsou nahrazena zapsanými spolky a spadají pod tzv. korporace (zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník). V České republice je tradiční spolková činnost založena především na bázi zájmové činnosti. (Myslivecké spolky, Sdružení dobrovolných hasičů, Sokol apod.)

Zájmové spolky se také často stávají hlavním sjednocujícím prvkem původních a nových obyvatel. Noví obyvatelé se buďto začleňují do již tradičních spolků, případně vytvářejí vlastní, do nichž se poté zapojují i někteří starousedlíci. Následující tabulka č. 6 uvádí rozdělení spolků.

Tabulka č. 6 – Rozdělení spolků

Typ spolku	Specifikace
Dobrovolní hasiči	Většinou mužské, existují i dětské a ženské oddíly.
Sportovní spolky	Sokol, Orel, Český svaz tělesné výchovy.
Zájmové spolky	Podle zájmu svých členů, např. myslivci, zahrádkáři, včelaři apod.
Ženské spolky	Klub žen, klub maminek a matek s dětmi
Národnostní spolky	Matice slezská, spolky občanů polské, slovenské, národnosti
Jiné spolky	Skauti, důchodci, Sdružení rodáků a přátel, Osadní výbory, vzdělávací a kulturní spolky (pěvecké sbory, ochotnické divadlo aj.)

Zdroj: vlastní zpracování (Binek, 2009)

4.3.3 Dobrovolné svazky obcí

Dobrovolné svazky obcí jsou nazývané taktéž jako mikroregiony. Jedná se o ucelený územní celek vytvořený přírodními, historickými nebo umělými hranicemi. Jejich společným cílem je získání finanční podpory a dosahování požadovaných výstupů, hájení práv obcí a vyjadřování se k návrhům vlády nebo institucí Evropské unie (Binek, 2009).

Dobrovolný svazek obcí je určitým typem veřejnoprávní korporace, které dobrovolně tvoří obce. Hlavním účelem vytvoření svazku obcí je především vzájemná spolupráce, ochrana a prosazování společných zájmů obcí.

Dobrovolné svazky obcí se řídí zákonem o obcích č. 128/2000 Sb., a zde jsou také vymezeny veškeré jejich činnosti a úkoly, které se týkají zabezpečení v oblasti školství, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, ochrany životního prostředí, veřejné dopravy nebo správě majetku obce. Takovéto obce mohou mezi sebou při výkonu státní správy v samostatné působnosti vzájemně spolupracovat. Členské obce mohou spolupracovat i s obcemi jiných členských států EU a mohou být také členy mezinárodních sdružení jiných územních samosprávných celků. Dobrovolné svazky obcí mohou také spolupracovat s dobrovolnými svazky jiných států. Předmětem takové spolupráce mohou být pouze činnosti, na které je uzavřena smlouva o vzájemné spolupráci svazků obcí a také ty činnosti, které jsou předmětem činnosti dobrovolného svazku obce (zákon č. 128/2000 Sb.).

4.4 Souhrn teoretické části

V teoretické části této bakalářské práce, která se zaměřuje na aktéry lokální úrovně, byly nejprve vymezeny pojmy regionálního rozvoje. Jednotlivé kapitoly v této bakalářské práci navazují na sebe tak, aby došlo k dosažení stanoveného cíle. Z hlediska stanoveného cíle se tato práce přiklání ke konceptu endogenního přístupu rozvoje lokality. Hlavním rozdílem mezi exogenním a endogenním přístupem regionálního rozvoje je využití decentralizovaného

přístupu řízení, kdy je moc soustřeďována a rozložena na úroveň lokálních úřadů a vyšších územně správních celků mající autonomii v řízení (Blažek, 2011). Důležitým potenciálem a předpokladem rozvoje je využití lidského kapitálu a využití místních zdrojů a znalostí v regionálním rozvoji.

Dále byly v této části práce komparovány dokumenty a operační programy za jednotlivá programovací období 2007-2013 a 2014-2020. Východiskem pro tuto teoretickou část práce byly jednotlivé programové dokumenty. Jelikož obě programovací období skončila, je zde zmíněno i následné programovací období na roky 2021-2027, které se prozatím z větší části nachází ve fázi návrhu a jednání. Skončená programová období 2007-2013 a 2014-2020 byla brána se zřetelem na změny v jednotlivých národních dokumentech, které ovlivňují především sledovaný rozvoj venkova, tím pádem i veškerou činnost místních akčních skupin. Hlavním cílem strategie Evropa 2020 bylo dosažení trvale udržitelného hospodářského růstu, který byl založen na principech znalostní ekonomiky. Konkurenceschopnost v hospodářské oblasti byla založena na technologických inovacích, znalostech a na lepším a efektivním využívání přírodních zdrojů (Strategie Evropa 2020, Ministerstvo pro místní rozvoj). Navazovat by na tuto strategii měl princip Priority Soudržnosti 2021-2027. Hlavním jejím cílem je napravit nerovnováhu a disparitu mezi jednotlivými členskými zeměmi a regiony (Priority Soudržnosti 2021-2027, Ministerstvo pro místní rozvoj).

Ve druhé části teoretické části se práce zaměřila na aktéry regionálního rozvoje. Díky studiu základních pojmů a příslušných konceptů regionálního rozvoje je možné konstatovat, že oporou pro další vypracování bakalářské práce jsou zejména koncepty endogenního přístupu, neboť právě ty se zaměřují iniciativu a potenciál aktérů a jejich aktivit jdoucí „zdola“. To je takový přístup, který klade důraz na iniciativu aktérů na lokální úrovni. Zde je důležité a nutné, aby se do aktérství zapojili nejen všechny sektory, ale i úrovně na kterých jednotliví aktéři působí. Jedná se o úrovně nadnárodní, národní, krajská a lokální. Podstatou veškerého fungování aktérů na těchto zmiňovaných úrovních je jejich vzájemná spolupráce a souhra (Binek a další, 2009). Tito aktéři totiž nejvíce při rozvoji daného regionu využívají místního potenciálu a efektivněji tak přispívají rozvoji a ke zvýšení kvality života.

Teoretická část slouží jako podklad a nezbytná opora k vypracování empirické části, kde se práce věnuje analýze a charakteristice aktivit a činností Místní akční skupiny Šumperský venkov jakožto aktérovi na lokální úrovni.

5 Sekundární a komparativní analýza dat o MAS se zaměřením na aktivity MAS Šumperský venkov

5.1 Místní akční skupiny na národní úrovni

Národní síť místních akčních skupin České republiky, z.s. organizačně sdružuje všechny místní akční skupiny na lokální úrovni. Hlavním cílem NS MAS je zajištění spolupráce všech aktérů podílejících se na rozvoji venkova a regionu, dále komunikace mezi jednotlivými partnerstvími, a to jak na národní, tak i na nadnárodní úrovni. Jedná se o společenství, které pracuje formou komunitně vedeného místního rozvoje metody LEADER ve prospěch rozvoje venkova na území celé České republiky. NS dále pomáhá a pořádá různé kulturní a vzdělávací akce, pracovní semináře, workshopy za účelem podpory udržitelnosti a rozvoje venkova.

Hlavními úkoly a poslání Národní sítě místních akčních skupiny je, jak už bylo zmíněno sdružování Místních akčních skupin na lokálních úrovních. NS MAS má také za úkol s ohledem na vztah k orgánům veřejné moci hájit společné zájmy všech členských MAS, prosazovat stanovená pravidla pro fungování všech MAS a rozšiřovat vliv a vytvářet podmínky pro administraci dostupných dotací z fondů Evropské unie, které jsou určeny k podpoře rozvoje venkova. NS MAS také reprezentuje a zastupuje členské místní akční skupiny na různých jednáních na národní i mezinárodní úrovni a propaguje úlohu všech MAS v komunitně vedeném místním rozvoji. V minulém programovém období 2014-2020 bylo v České republice zaregistrováno celkem na 182 místních akčních skupin. Z tohoto počtu bylo celkem 168 místních akčních skupin členem Národní sítě Místních akčních skupin. Zbýlých 14 místních akčních skupin nebyly členy NS MAS. Jak vyplývá z tabulky č. 3, v Olomouckém kraji bylo standardizováno⁸ v minulém programovém období celkem 16 místních akčních skupin a všechny byly členy národní sítě MAS. V letošním roce 2021 probíhá postupná kontrola plnění podmínek standardizace jednotlivých místních akčních skupiny pro nové programové období 2021-2027. Splnění všech podmínek ke standardizaci MAS je nezbytný krok k žádosti o podporu SCLLD⁹ pro nové programové období 2021-2027 a následné realizaci získání prostředků z fondů Evropské unie.

⁸ Kontrola dodržování standardů MAS pro dané programové období, ověření, zda daná MAS dodržuje podmínky stanové pro místní akční skupiny a rovněž zajištění právní kontinuity MAS jako nositele Strategie komunitně vedeného místního rozvoje SCLLD pro příslušné území.

⁹ SCLLD – Strategie komunitně vedeného místního rozvoje

Tabulka č. 7 - Počty místních akčních skupin dle jednotlivých krajů za poslední programové období 2014-2020

Kraj	Celkový počet MAS	Členové NS MAS
Jihomoravský	19 skupin	18 členů
Jihočeský	16 skupin	12 členů
Karlovarský	5 skupin	5 členů
Královehradecký	15 skupin	15 členů
Liberecký	6 skupin	6 členů
Moravskoslezský	12 skupin	12 členů
Olomoucký	16 skupin	16 členů
Pardubický	13 skupin	13 členů
Plzeňský	9 skupin	7 členů
Středočeský	30 skupin	23 členů
Vysočina	16 skupin	16 členů
Zlínský	17 skupin	17 členů
Ústecký	8 skupin	8 členů

Zdroj: vlastní zpracování (dostupné z <http://nsmas.cz/seznam-mistnich-akcnich-skupin/>)

5.2 Místní akční skupiny na regionální úrovni - Olomoucký kraj

Krajské sdružení Národní sítě Místní akční skupiny Olomouckého kraje je tvořeno těmi místními akčními skupinami, které sídlí na území Olomouckého kraje. Toto sdružení vznikne pouze za podmínek, pokud dojde k souhlasu a k dohodě nadpoloviční většiny členských MAS na území daného kraje. Hlavními cíli Krajského sdružení MAS je především spolupráce a partnerství s aktéry regionálního rozvoje na úrovni daného kraje a také vzájemná komunikace mezi všemi členskými MAS. V následující tabulce č. 4 jsou uvedeni všichni současní členové Krajské Národní sítě MAS. Jak uvádí uvedená tabulka č. 4 Krajské sdružení NS MAS má v současné době 16 členů a všechny místní akční skupiny jsou zároveň i členy Národní sítě MAS.

Základními parametry a podmínkami fungování MAS na úrovni Olomouckého kraje je geograficky homogenní území. Dále je území MAS osídleno v rozmezí od 10 000 do 100 000 obyvatel, mimo města čítající více jak 25 000 obyvatel. Hustota obyvatel na úrovni kraje pak musí být do 150 obyvatel/km². Daná MAS pak musí čítat vyvážený poměr zástupců z řad veřejné správy, samosprávy, podnikatelů a neziskových organizací. Dalšími podmínkami členství je trvalé bydliště případně sídlo na území daného mikroregionu. V neposlední řadě musí být MAS řádně registrována u ministerstva vnitra České republiky, mít veškeré stanovy,

právní statut a řád v souladu s podmínkami členství. Nejdůležitějším bodem je schválená strategie pro území dané MAS prostřednictvím fungování metody LEADER.

Tabulka č. 8 - Seznam aktuálně platných členů Krajského sdružení MAS

Název MAS	Právní forma MAS	Člen NS MAS	Počet členských obcí	Rozloha (km ²)	Počet obyvatel
Bystřička, o.p.s.	Obecně prospěšná společnost	Ano	17 obcí	281,03	21.934
MAS Hanácké království, z.s.	Zapsaný spolek	Ano	18 obcí	143,66	17.710
MAS Horní Pomoraví, o.p.s.	Obecně prospěšná společnost	Ano	47 obcí	674,28	49.485
MAS Mohelnicko, z.s.	Zapsaný spolek	Ano	14 obcí	188,34	18.403
MAS Moravská brána, z.s.	Zapsaný spolek	Ano	32 obcí	190,11	21.670
MAS Partnerství Moštěnka, o.p.s.	Obecně prospěšná společnost	Ano	49 obcí	324,84	42.161
MAS Šternbersko, o.p.s.	Obecně prospěšná společnost	Ano	16 obcí	261,28	29.693
MAS Uničovsko, o.p.s.	Obecně prospěšná společnost	Ano	9 obcí	201,37	22.122
MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s.	Obecně prospěšná společnost	Ano	24 obcí	719,00	37.709
Místní akční skupina Šumperský venkov, z.s.	Zapsaný spolek	Ano	16 obcí	422,54	26.646
MAS Moravská cesta, z.s.	Zapsaný spolek	Ano	22 obcí	282,94	31.957
MAS Hanácký venkov, z.s.	Zapsaný spolek	Ano	28 obcí	161,30	17.746
Prostějov venkov o.p.s.	Obecně prospěšná společnost	Ano	28 obcí	188,97	21.417
Region HANÁ, z.s.	Zapsaný spolek	Ano	49 obcí	444,43	41.828
MAS Hranicko, z.s.	Zapsaný spolek	Ano	32 obcí	334,95	34.055
Střední Haná, o.p.s.	Obecně prospěšná společnost	Ano	13 obcí	141,09	15.454

Zdroj: vlastní zpracování (<http://olomoucky.nsmas.cz/> , ČSÚ)

Ve výše uvedené tabulce č. 8 je uveden seznam aktuálně platných členů Krajského sdružení MAS Olomouckého kraje. Z uvedené tabulky vyplývá, že v místních akčních skupinách na regionální úrovni Olomouckého kraje aktuálně působí celkem 414 zástupců veřejné správy (obcí), kteří zabírají celkem 4960,13 km² rozlohy území Olomouckého kraje. Členské obce čítají celkem 449 952 obyvatel, průměrná hustota zalidnění je pak 90,71 obyv./km². Co se týká hustoty obyvatel dle jednotlivých MAS, největší hustotu zalidnění má MAS Partnerství

Moštěnka, o.p.s., které činí 129,79 obyv./km², a čítá 49 obcí. Místní akční skupinou s nejnižší hustotou zalidnění je Místní akční skupina MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s., která čítá pouhých 52,45 obyv./km², a členy je zde 24 obcí.

5.3 Vybraná MAS na regionální úrovni - MAS Šumperský venkov

5.3.1 Založení a vznik MAS Šumperský venkov

Místní akční skupina Šumperský venkov vznikla jako občanské sdružení dne 27.3.2006. Jejím základním cílem bylo podpořit rozvoj venkovského prostoru, a to prostřednictvím činností ve prospěch členských obcí, neziskových organizací, drobných podnikatelů a malých a středních podniků, které působí v Šumperském regionu. Tato organizace připravovala mikroregion na program Evropské unie LEADER. V konkrétním případě na programové období 2007-2013, které podporovalo rozvoj venkovských oblastí s ohledem na ochranu přírody a krajiny. Díky novelizacím zákonů došlo v roce 2015 u Místní akční skupiny Šumperský venkov ke změně právní formy z občanského sdružení na zapsaný spolek. V současné době je členem místní akční skupiny aktuálně 19 subjektů veřejného sektoru a více než 30 subjektů soukromého sektoru. Nejdůležitějším a hlavním úkolem tohoto spolku je vytvoření a následné plnění rozvojové strategie a koncepce, dále pak rozvoj mezisektorové vzájemné spolupráce subjektů a firem hospodařících v Šumperském regionu.

Charakteristika MAS Šumperského venkova

Jednou z hlavních filozofií MAS Šumperského venkova je tzv. Princip partnerství. Tento princip je založen na myšlence rozvoje regionu a to tak, že o dalším rozvoji regionu se rozhoduje v nejširším spektru místních partnerů a subjektů. Těmi jsou na mysli obce, podnikatelské subjekty, neziskové organizace a další subjekty, které hospodaří a jsou aktivní v Šumperském regionu.

Místní akční skupina Šumperský venkov tedy tímto nejen spojuje obyvatele, obce, firmy a neziskové organizace obcí šumperského regionu, ale s nimi spolu také usiluje o rozvoj území a zvýšení kvality života obyvatel tohoto území.

Subjekty z těchto obcí mohou prostřednictvím místní akční skupiny žádat o finanční prostředky na projekty, které jsou v souladu se strategií rozvoje regionu.

Hlavní výhodou MAS Šumperský venkov je, že tyto strategické dokumenty nikdo jiný než lidé a subjekty žijící a sídlící v tomto regionu.

Hlavní úkoly MAS Šumperský venkov:

- Zveřejňovat výzvy pro žadatele o dotace

- Konzultace projektů s jednotlivými žadateli
- Vyřizování administrativních záležitostí dotací
- Hodnocení a výběrová část jednotlivých projektů dle vyhlášených programových výzev
- Pořádání a spolupráce na různých informačních, vzdělávacích, poradenských činnostech, projektech a akcích, které pomáhají rozvíjet Šumperský region.

5.3.2 Komparace strategií MAS Šumperský venkov v jednotlivých programovacích obdobích

Následující tabulka č. 9 porovnává strategie MAS Šumperský venkov dle jednotlivých programových období. Stručně zahrnuje název strategie, spolu s počtem strategických cílů a jejich zaměření. Jak vyplývá z tabulky č. 9, v programovém období strategie 2007-2013 bylo 5 strategických cílů. V následujících obdobích došlo ke zvýšení strategických cílů z 5 na 7. Došlo k přidání do strategických cílů oblastí podpory vzdělávání a podpory zaměstnanosti a podnikání. V období 2014-2020 a 2021+ jsou zaměření na oblasti strategických cílů podobné. Jak ukazují následující tabulky č. 11 a č. 12, dle jednotlivých programových období, strategie 2021+ doplňuje prostřednictvím specifických cílů zaměřené na oblasti, které chyběly v programovém období 2014-2020.

Tabulka č. 9 - Srovnání hlavních cílů strategií MAS Šumperský venkov

	Strategie 2021+	Strategie 2014-2020	Strategie 2007-2013
Název strategie MAS	Z lázní do lesů a hor, to je náš krásný region III	Z lázní do lesů a hor, to je náš krásný region II	Z lázní do lesů a hor, to je náš krásný region
Strategické cíle	7 strategických cílů	7 strategických cílů	5 strategických cílů
Zaměření na oblasti a problematiku	Zemědělství Lesnictví Životní prostředí	Zemědělství Lesnictví Životní prostředí	Bydlení, doprava, kultura
	Rozvoj cestovního ruchu	Rozvoj cestovního ruchu	Životní prostředí
	Kultura a život v obcích	Kultura a život v obcích	Cestovní ruch
	Podpora zaměstnanosti a podnikání	Podpora zaměstnanosti a podnikání	Zemědělství a lesnictví
	Dopravní obslužnost	Dopravní obslužnost	Sociálně znevýhodněné osoby
	Podpora vzdělávání	Podpora vzdělávání	
	Sociální služby a bydlení	Sociální služby a bydlení	

Zdroj: vlastní zpracování (Strategie MAS Šumperský venkov)

Strategie 2007 – 2013

V MAS Šumperský venkov byly pro programové období 2007-2013 vytvořeny tzv. pracovní skupiny, jejichž prvořadým úkolem bylo především analyzovat situaci na území působnosti MAS, a to podle stanovených tematických oblastí. Posláním jednotlivých pracovních skupin je krom uvedeného rovněž příprava projektů vztahujících se k dané problematice a s tím související aktivní zapojení do přípravy a realizace Strategického plánu LEADER 2007 – 2013.

Tabulka č. 10 - Pracovní skupiny MAS Šumperský venkov pro období 2007-2013

Název pracovní skupiny	Problematika
Šumperský venkov – můj domov	Bydlení, doprava, vzhled obcí, kultura
Prosperující a udržitelný region	Ekonomický rozvoj, životní prostředí
Region, který stojí za to vidět a o kterém je slyšet	Propagace regionu, cestovní ruch
Udržitelný a konkurenceschopný region	Zemědělství, lesnictví, místní produkce
Pomáhejme slabším	Uplatnění sociálně znevýhodněných osob - Maminky na mateřské - Důchodci - Absolventi škol

Zdroj: vlastní zpracování (<http://www.sumperskyvenkov.cz/mas-sumpersky-venkov/strateie-2007-2013/>)

Strategie 2014-2020

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) vychází ze záměrů dlouhodobého udržitelného rozvoje území, podporuje subjekty, záměry a zdroje území, hodnotí potenciál a slabiny regionu a navrhuje opatření pro jeho další rozvoj.

Tato strategie byla zaměřena zejména na oblasti a sektory v zemědělství a lesnictví, životní prostředí, vědu, výzkum a vzdělání, dopravu, podnikání, cestovní ruch, zaměstnanost a sociální inkluzi. Níže uvedená tabulka č. 11 uvádí strategické cíle programového období 2014-2020. Z této tabulky vyplývá zvýšení strategických cílů oproti předcházející Strategii 2007-2013 z celkového počtu 5 na 7 strategických cílů. Strategie v období 2014-2020 čítá pak celkem 24 jednotlivých specifických cílů.

Tabulka č. 11 – Strategické cíle programového období 2014-2020

Strategický cíl	Specifický cíl
Region s čistou a udržitelnou krajinou	Kvalitní životní prostředí
	Podpora a rozvoj lesnictví
	Podpora a rozvoj zemědělství
	Podpora spolků, osvěta a racionální přístup
	Neproduktivní investice v lesích
Zatraktivnění regionu pro turisty	Kvalita nabídky a služeb cestovního ruchu a lázeňství
	Péče o památky a podpora tradic a zvyků
	Podpora IC a společné propagace regionu
	Spolupráce všech subjektů působících v cestovním ruchu
Zatraktivnění regionu pro místní a zvýšení aktivizace obyvatel regionu	Podpora spolků a komunity
	Zkvalitnění komunikace v regionu
	Rozvoj volnočasových aktivit
	Prevence rizik a krizových situací ve venkovských oblastech
Zvýšení zaměstnanosti a rozvoj podnikání v regionu	Podpora zaměstnanosti
	Podpora místních podnikatelů a modernizace jejich infrastruktury
	Sdílení zařízení a zdrojů
Zkvalitnění dopravní dostupnosti v regionu	Efektivnější a provázanější doprava
	Dopravní obslužnost
Zvýšení kvality vzdělání	Modernizace škol a jejich vybavení
	Spolupráce mezi vzdělávacími zařízeními
	Podpora celoživotního vzdělávání
Efektivní sociální inkluze	Efektivní sociální inkluze
	Podpora sociálních služeb
	Podpora sociálního podnikání

Zdroj: vlastní zpracování (SCLLD – strategická implementační část 2014-2020)

Strategie 2021+

Hlavním cílem nové strategie je zvýšit kvalitu života obyvatel na území MAS a dále rozvíjet Šumperský region.

Strategie je zaměřena na podobné oblasti a sektory jako u předcházející strategie 2014-2020, tj. zemědělství a lesnictví, životní prostředí, vědu, výzkum a vzdělání, dopravu, podnikání, cestovní ruch, zaměstnanost a sociální inkluzi. Oproti strategii 2014-2020 došlo k definování

a k zařazení podrobnějších specifických cílů, jak uvádí tabulka č. 12. Příkladem může být strategický cíl Zatraktivnění regionu pro turisty, kdy došlo na rozdělení specifických cílů na zvlášť Cestovní ruch a zvlášť Lázeňství.

Tabulka č. 12 – Strategické cíle pro programové období 2021+

Strategický cíl	Specifický cíl
Region s čistou a udržitelnou krajinou	Cirkulární ekonomika a udržitelný rozvoj
	Zelenější Šumperský venkov
	Lesnictví
	Zemědělství
	Potravinářství
Zatraktivnění regionu pro turisty	Cestovní ruch
	Lázeňství
Zatraktivnění regionu pro místní a zvýšená aktivizace obyvatel regionu	Zkrášlování venkova
	Podpora komunitního života spolků
	Stimulace mládeže
	Posilování rodinných vazeb
	Občanská vybavenost
	Spolupráce, inspirace, sdílení zkušeností
	Strategické plánování
Zvýšení zaměstnanosti a rozvoj podnikání	Zaměstnanost
	Podnikání
Bezpečný region s dobrou dostupností	Doprava
	Prevence rizik a krizových situací
Zvyšování kvality vzdělávání	Předškolní a školní vzdělávání
	Koncepce vzdělávání
	Vzdělávání napříč generacemi
Efektivní sociální inkluze	Sociální služby
	Sociální bydlení
	Sociální podnikání
	Komunitní centra a komunitní sociální práce

Zdroj: vlastní zpracování (Koncepční část SCLLD 2021+)

5.3.3 Území a obce MAS Šumperský venkov

Území MAS Šumperský venkov činí velikostně výměrou 422,54 km². Toto území se rozléhá z části přes Šumperskou kotlinu, dále zasahuje do pahorků Hraběšické hornatiny, podhůří

Nízkého Jeseníku, Úsovské vrchoviny a po své západní hranici rovněž do Hanušovické vrchoviny. Průměrná nadmořská výška daného území MAS je 425 m. n. m. Nejvyšším bodem je vrchol Mravenečník (1350 m n. m.), na jehož vrchu se nachází jedna z nejvýše položených vodních elektráren v Evropě, kterou je Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé stráně. Mezi hlavní charakteristické rysy tohoto regionu se řadí vysoké hodnoty srážek s poměrně vydatnými dešti, vysokou sněhovou pokrývkou v zimních měsících a dlouhodobým táním, čímž dochází ke zvyšování hladin pramenících vodních toků. Velkým společným znakem regionu je velký podíl lesní půdy, která zaujímá více než 50 % celkové výměry rozlohy oblasti. Lesy na území regionu jsou částečně v zachovalém stavu a částečně zastiženy kůrovcovou kalamitou. Nejrozsáhlejší lesní komplexy jsou ve správě instituce Lesy ČR s. p., kde tyto lesní komplexy navazují na obce Nový Malín, Sobotín, Hraběšice, Oskava a Loučná nad Desnou.

Co se týká rozvoje cestovního ruchu má Šumperský region vysoký potenciál. A to především díky nádherné a čisté přírodě, díky které je území protkáno velkým množstvím turistických center, cyklostezek a cyklotras vedoucích k dalším historickým a přírodním skvostům Šumperského regionu. Existuje celá řada možností, jak zde aktivně trávit volný čas v letních i zimních měsících. Vysoký potenciál má území Šumperského regionu také díky rozvoji lázeňství v obcích Bludov a Velké Losiny. I z tohoto důvodu je region značně atraktivní a hojně navštěvovaný.

Obrázek č. 3 Území MAS Šumperský venkov

Zdroj: MAS Šumperský venkov

Níže uvedená tabulka ukazuje obce Šumperského regionu, které jsou členy MAS Šumperský venkov pro období 2021-2027.

Tabulka č. 13 - Členské obce MAS Šumperský venkov pro období 2021-2027

Název obce	Počet obyvatel (k 31.12.2020)	Rozloha obce
Bludov	3062 obyvatel	16,63 km ²
Dolní Studénky	1372 obyvatel	8,53 km ²
Dlouhomilov	493 obyvatel	10,43 km ²
Hrabišín	836 obyvatel	13,83 km ²
Hraběšice	175 obyvatel	8,22 km ²
Libina	3267 obyvatel	27,26 km ²
Loučná nad Desnou	1525 obyvatel	94,34 km ²
Oskava	1277 obyvatel	59,48 km ²
Nový Malín	3677 obyvatel	27,32 km ²
Petrov nad Desnou	1220 obyvatel	12,20 km ²
Rapotín	3291 obyvatel	14,03 km ²
Sobotín	1146 obyvatel	31,94 km ²
Rejchartice	184 obyvatel	6,8 km ²
Velké Losiny	2568 obyvatel	46,5 km ²
Vernířovice	203 obyvatel	33,29 km ²
Vikýřovice	2350 obyvatel	11,75 km ²

Zdroj: Vlastní zpracování, dle seznamu obcí na <http://www.sumperskyvenkov.cz/strategie-2021/uzemi-mas-pro-obdobi-2021-2027/>

5.3.4 Aktivity a činnost MAS Šumperský venkov v daném regionu

MAS Šumperský venkov připravuje společné rozvojové projekty a aktivity, které jsou založeny na iniciaci přístupu „zdola“ s využitím principů LEADER. Dále podporuje přípravu dalších dílčích rozvojových a strategických materiálů v Šumperském regionu. MAS Šumperský venkov mimo jiné připravuje záměry do programů LEADER a dalších grantových či dotačních programů. Pro přípravu těchto záměrů je využíváno v zpracování zapojení aktivních subjektů (členů) v rámci MAS. Při takových přípravách vyhlášených záměrů jsou zohledňovány například požadavky, návrhy či připomínky jak jednotlivých členů MAS, tak i ostatních partnerů, kteří působí na území MAS Šumperský venkov.

Jelikož hlavní činností a aktivitou MAS Šumperský venkov je příprava a vyhlášení záměrů projektů z financování z evropských fondů, bude v této kapitole zanalyzována celková činnost MAS Šumperský venkov za poslední dnes již ukončené programové období 2014-2020.

Programové výzvy MAS vyhlášené v programovém období 2014-2020

V minulém **programovacím období 2007-2013**, kdy bylo realizováno celkem 74 projektů, na které byly získány dotace ve výši 21 milionů Kč. Tyto projekty byly podávány v návaznosti na šest výzev, které MAS Šumperský venkov podávala každoročně v letech 2009-2014. Veškeré výzvy podané v tomto časovém období spadaly pod Program rozvoje venkova, a čerpaly tedy dotace z Evropského fondu pro rozvoj venkova. Celková předpokládaná alokovaná částka pro těchto 5 výzev činila 30 000 000,- Kč (vyčerpáno tedy bylo téměř 70% předpokládané alokované částky). Následující tabulka č. 14 uvádí počet žadatelů a úspěšně realizovaných projektů včetně jejich alokace během let 2009 až 2014.

Tabulka č. 14 – Programové výzvy realizované v období 2009-2014

Kalendářní rok	Pořadí výzvy	Počet žadatelů	Úspěšné projekty	Alokace
Rok 2009	1. výzva	9 žadatelů	7 projektů	1.619.843,- Kč
Rok 2010	2. výzva	14 žadatelů	12 projektů	3.032.554,-Kč
Rok 2011	3. výzva	28 žadatelů	14 projektů	4.744.702,- Kč
Rok 2012	4. výzva	28 žadatelů	17 projektů	4.832.811,- Kč
Rok 2013	5. výzva	32 žadatelů	17 projektů	5.377.311,- Kč
Rok 2014	6. výzva	8 žadatelů	7 projektů	1.392.779,- Kč

Zdroj: vlastní zpracování (Výroční zprávy MAS Šumperský venkov)

Dále se tato práce programovacím období 2007-2013 zabývat nebude. V následujících odstavcích se zaměříme na již končící programové období 2014-2020 a na aktivity sledované MAS Šumperský venkov během jednotlivých let.

Rok 2014

V roce 2014 docházelo k různým školením pro připravované dotační období 2014-2020.

Proběhla také 6. výzva v rámci 20. kola Programu rozvoje venkova na realizaci projektů v rámci opatření IV.1.2 Realizace místní rozvojové strategie Programu rozvoje venkova ČR.

Tato programová výzva byla ještě zahrnuta do Strategického plánu LEADER 2007-2013.

Finanční alokace byla v celkové výši 1.392.779,- Kč, počet žadatelů byl 8, úspěšně realizováno a podpořeno bylo pak 7 projektů.

Tabulka č. 15 – Vyhlášené výzvy v roce 2014

Operační program	Výzva	Počet žadatelů	Podpořené projekty	Celková alokace
PRV	20. výzva PRV	8 žadatelů	7 projektů	689.623,- Kč

Zdroj: vlastní zpracování (Výroční zpráva MAS Šumperský venkov)

Rok 2015

Během roku 2015 MAS Šumperský venkov obdržela dlouho očekávané osvědčení o splnění standardů MAS. Toto osvědčení je dokladem, že MAS Šumperský venkov splňuje veškeré požadavky stanovené Metodikou pro standardizaci místních akčních skupin v programovém období 2014-2020. Osvědčení je nedílnou součástí pro možnost podání žádosti o schválení strategie SCLLD 2014-2020 a následného čerpání finančních prostředků přes MAS Šumperský venkov.

Rok 2016

Během roku 2016 MAS Šumperský venkov realizovala celkem 3 projekty. Místní akční plány vzdělávání v ORP Šumperk, Financování MAS Šumperský venkov a Veřejně prospěšné práce.

Hlavním smyslem projektu *Financování MAS Šumperský venkov* je zabezpečení provozu MAS při přípravě a realizaci SCLLD. Z těchto projektů jsou ale čerpány zejména prostředky pro mzdové výdaje pro Vedoucího pracovníka pro realizaci SCLLD, mzdy manažerů SCLLD a jejich cestovné, případně organizace jednání týkajících se strategie.

Dalším projektem byl projekt Místní akční plán „MAP vzdělávání v ORP Šumperk“. Cílem tohoto projektu je rozvíjet systém strategického řízení, hodnocení kvality ve vzdělávání, podporovat společné plánování nebo sdílení aktivit, vybudování udržitelného systému komunikace mezi jednotlivými aktéry, odůvodnění investic do škol a dalších vzdělávacích institucí v obcích území ORP Šumperk. Na celém projektu, kromě ředitelů a vedení škol, spolupracují také zřizovatelé, město Šumperk, Olomoucký kraj, skupiny neformálního vzdělávání, rodiče i žáci. Následující tabulka č. 16 ukazuje popisuje výše zmiňované projekty včetně jejich termínů realizace a finanční alokace.

Tabulka č. 16 – Realizace projektů v roce 2016

	Projekt Financování	Projekt MAP vzdělávání
Začátek realizace	1.1.2016	1.4.2016
Cíl	Zabezpečení provozu MAS Příprava a realizace SCLLD 2016-2023	Rozvoj strategického řízení Kvalita vzdělávání Investice do škol
Ukončení realizace	1.4.2019	Předpoklad do 31.3.2018
Alokace projektu	3,7 milionu Kč	3,7 milionu Kč

Zdroj: vlastní zpracování (výroční zpráva MAS Šumperský venkov)

Veřejně prospěšné práce (VPP)

Další aktivitou MAS je vykonávání a podílení se na činnosti *veřejně prospěšných prací*. Tento projekt je realizován od roku 2016 prostřednictvím dotací na veřejně prospěšné práce ve

spolupráci s Úřadem práce v Šumperku. MAS Šumperský venkov zaměstnává v průměru 5 pracovníků ročně, jejichž hlavní pracovní náplní je stavění velkokapacitních stanů a vybavení pro kulturní akce v regionu, mimo to ale jejich činnost zahrnuje také další práce v obcích MAS Šumperský venkov, jako je sekání trávy, zahrádkářské, údržbové a úklidové práce.

Rok 2017

Nejdůležitějším bodem v roce 2017 byl proces schvalování strategie SCLLD, který schvalovali řídicí orgány ministerstva pro místní rozvoj, zemědělství, práce a sociálních věcí a životního prostředí. Schválení této strategie je nutnou podmínkou pro vypisování výzev MAS Šumperský venkov na svém území až do konce roku 2023. Díky této schválené strategii ze dne 6.10.2017, může region čerpat dotace ze 4 operačních programů o celkové výši více než 68 milionů Kč. Tyto programy včetně alokace udává následující tabulka č. 17

Tabulka č. 17 – Schválená strategie SCLLD

Operační program	Zkratka	Investice	Celková alokace
Integrovaný regionální operační program	IROP	Dopravní obslužnost Národní kulturní památky Podpora jednotek požární ochrany JPO Komunitní centra a sociální bydlení Investice do ZŠ a MŠ	35,8 mil Kč
Program rozvoje venkova	PRV	Zemědělství a lesnictví Do podnikání Neproduktivní investice v lesích Projekty spolupráce LEADER	22,98 mil Kč
Operační program Zaměstnanost	OPZ	Neinvestiční podpora zaměstnanosti Sociální služby a komunitní centra Prorodinná opatření	9,53 mil Kč
Operační program Životní prostředí	OPŽP	Likvidace křídlatky Výsadba	1,0 mil. Kč
Celková alokace			69,31 mil. Kč.

Zdroj: vlastní zpracování (výroční zpráva MAS Šumperský venkov 2017)

Rok 2018

MAS Šumperský venkov vyhlásila pro dotační rok 2018 celkem 9 výzev v celkové alokaci více jak 28 034 225 Kč. Kancelář MAS Šumperský venkov v roce 2018 přijala celkem 33 žádostí o dotaci. Jak plyne z tabulky č. 18, v rámci 1. výzvy operačního programu PRV uspělo z celkových 18ti žadatelů rovných 16 projektů a rozdělili si celkovou částku ve výši 4.198.000,- Kč. O 2. výzvu z operačního programu PRV nebyl zájem, v operačním programu zaměstnanost se v rámci 1. a 2. výzvy přihlásili 4 žadatelé, kteří se svými projekty uspěli. Dosáhli celkem na částku 5.269.546,- Kč. V operačním programu IROP proběhlo během roku

2018 hned 5 výzev. Celkový počet žadatelů byl 11, úspěšných projektů také 11. Celková alokace činila 17.066.679,- Kč.

Tabulka č. 18 – Vyhlášené výzvy v roce 2018

Operační program	Výzva	Počet žadatelů	Podpořené projekty	Celková alokace
PRV	1. výzva PRV	18 žadatelů	16 projektů	4.198.000,- Kč
	2. výzva PRV	0	0	1.500.000,- Kč
OPZ	1. výzva OPZ	2 žadatelé	2 projekty	3.782.613,- Kč
	2. výzva OPZ	2 žadatelé	2 projekty	1.486.933,- Kč
IROP	1. výzva IROP	1 žadatel	1 projekt	1.549.660,- Kč
	2. výzva IROP	4 žadatelé	4 projekty	5.566.679,- Kč
	3. výzva IROP	1 žadatel	1 projekt	1.956.133,- Kč
	4. výzva IROP	3 žadatelé	3 projekty	3.925.644,- Kč
	5. výzva IROP	2 žadatelé	2 projekty	4.068.563,- Kč

Zdroj: vlastní zpracování (výroční zpráva MAS Šumperský venkov 2018)

V roce 2018 MAS Šumperský venkov začala s dalším již navazujícím projektem místní akční plán „MAP vzdělávání v ORP Šumperk II“. Tento projekt navazuje, na již ukončení projekt „MAP vzdělávání v ORP Šumperk“. Cíle projektu se nemění a jak ukazuje následující tabulka č. 19, která porovnává jednotlivé 2 projekty v rámci MAP vzdělávání, došlo k enormnímu navýšení finanční alokace projektu o téměř 3,5násobek oproti původní alokaci.

V tomto projektu MAS Šumperský venkov vystupuje jako realizátor projektu a úzce spolupracuje se sousední MAS Horní Pomoraví, která se na daném projektu finančně podílí.

Tabulka č. 19 - Projekty pro „MAP vzdělávání v ORP Šumperk“

	Projekty pro MAP vzdělávání v ORP Šumperk	
Začátek realizace	1.4.2016	1.9.2018
Cíl	Rozvoj strategického řízení Kvalita vzdělávání Investice do škol	Rozvoj strategického řízení Kvalita vzdělávání Investice do škol
Ukončení realizace	31.3.2018	31.8.2022
Alokace projektu	3,7 milionu Kč	12, 248 milionu Kč

Zdroj: vlastní zpracování (výroční zpráva MAS Šumperský venkov)

Rok 2019

MAS Šumperský venkov vyhlásila pro rok 2019 celkem 14 výzev v celkové alokaci 50 289 552 Kč. Jedná se o rekordní výši alokace během jednoho roku.

Kancelář MAS Šumperský venkov v roce 2019 přijala celkem 37 žádostí o dotaci. Z toho 9 žádostí z OPZ, 12 žádostí z IROP a 16 žádostí z PRV.

Z těchto žádostí bylo vybráno k podpoře celkem 18 projektů v roce 2019. Z toho 16 projektů z PRV, 2 projekty z IROP a 1 projekt z OPZ. Jak uvádí tabulka č. 14 v operačním programu PRV uspělo všech 16 žadatelů s celkovou výší podpory 9.765.000,- Kč. V operačním programu OPZ uspěl 1 projekt s alokací 1.405.000,- Kč, a v operačním programu IROP uspěli 2 žadatelé a rozdělili si celkovou částku ve výši 3.965.000,- Kč. Dalších 15 projektů přijatých ve výzvách vyhlášených na konci roku 2019 (IROP, OPZ) prošly procesem hodnocení až během roku 2020 a tudíž jsou zahrnuty v roce 2020.

Tabulka č. 20 – Vyhlášené výzvy v roce 2019

Operační program	Výzva	Počet žadatelů	Podpořené projekty	Celková podpora
PRV	3. výzva PRV	16 žadatelů	16 projektů	9.765.000,- Kč
OPZ	3. výzva OPZ	2 žadatelé	1 projekt	1.405.000,- Kč
IROP	6. výzva IROP	1 žadatel	1 projekt	2.360.000,- Kč
	8. výzva IROP	2 žadatelé	1 projekt	1.605.000,- Kč

Zdroj: vlastní zpracování (výroční zpráva MAS Šumperský venkov 2020)

V roce 2019 MAS Šumperský venkov navázala na projekt Financování MAS. Cíl projektu se nemění a jak ukazuje následující tabulka č. 21, která porovnává jednotlivé 2 projekty v rámci projektu Financování MAS Šumperský venkov, došlo k navýšení finanční alokace projektu o téměř 2,5násobek oproti původní alokaci.

Tabulka č. 21 - Projekty pro Financování MAS Šumperský venkov

	Projekt financování MAS Šumperský venkov	
Začátek realizace	1.1.2016	1.6.2019
Cíl	Zabezpečení provozu MAS Příprava a realizace SCLLD 2016-2023	Zabezpečení provozu MAS Příprava a realizace SCLLD 2014-2020 Příprava SCLLD 2021+
Ukončení realizace	1.7.2019	Předpoklad do 31.12.2023
Alokace projektu	3,7 milionu Kč	9,55 milionu Kč

Zdroj: vlastní zpracování (výroční zpráva MAS Šumperský venkov)

Rok 2020

V roce 2020 proběhla 4. výzva Programu rozvoje venkova. Zde se přihlásilo rekordní počet 53 žadatelů, bohužel z důvodu celkové alokace ve výši 11.571.420,- Kč a vyšší finanční náročnosti požadovaných projektů, bylo podpořeno pouze 31 z nich (což činí cca 58,5% úspěšnosti podaných projektů). Dále byla vyhlášena 4. – 6. výzva z operačního programu

zaměstnanosti (OPZ), do které se přihlásilo celkem 7 žadatelů, podpořeno bylo 5 projektů o celkové výši 5.115.955,- Kč. V operačním programu integrovaný regionální operační program proběhla během roku 2020 10.-12. výzva IROP, do které se zapojilo celkem 9 žadatelů, podpořeny bylo 8 projektů v celkové výši 16.567.182,- Kč.

Tabulka č. 22 – Vyhlášené výzvy v roce 2020

Operační program	Výzva	Počet žadatelů	Podpořené projekty	Celková alokace
PRV	4. výzva PRV	53 žadatelů	31 projektů	11.571.420,- Kč
OPZ	4. výzva OPZ	2 žadatelé	1 projekt	2.308.271,- Kč
	5. výzva OPZ	1 žadatel	1 projekt	1.400.000,- Kč
	6. výzva OPZ	4 žadatelé	3 projekty	1.407.684,- Kč
IROP	10. výzva IROP	5 žadatelů	4 projekty	9.360.000,- Kč
	11. výzva IROP	1 žadatel	1 projekt	2.105.000,- Kč
	12. výzva IROP	3 žadatelé	3 projekty	5.102.182,- Kč

Zdroj: vlastní zpracování (výroční zpráva MAS Šumperský venkov 2020)

Rok 2021

Prozatím poslední vyhlášená výzva byla v roce 2021. Byla vyhlášená 5. výzva z operačního programu Program rozvoje venkova (PRV). Do této výzvy se přihlásilo 10 žadatelů, ze kterých bylo vybráno k podpoře 8 projektů. Celková alokace této výzvy byla 2.200.287,- Kč. Dále byla vyhlášená z programu Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) již 13. a 14. výzva. Zde se přihlásili celkem 3 žadatelé, kteří byli úspěšní, jejich projekty byly podpořeny celkovou částkou 6.531.179,- Kč.

Tabulka č. 23 – Vyhlášené výzvy v roce 2021

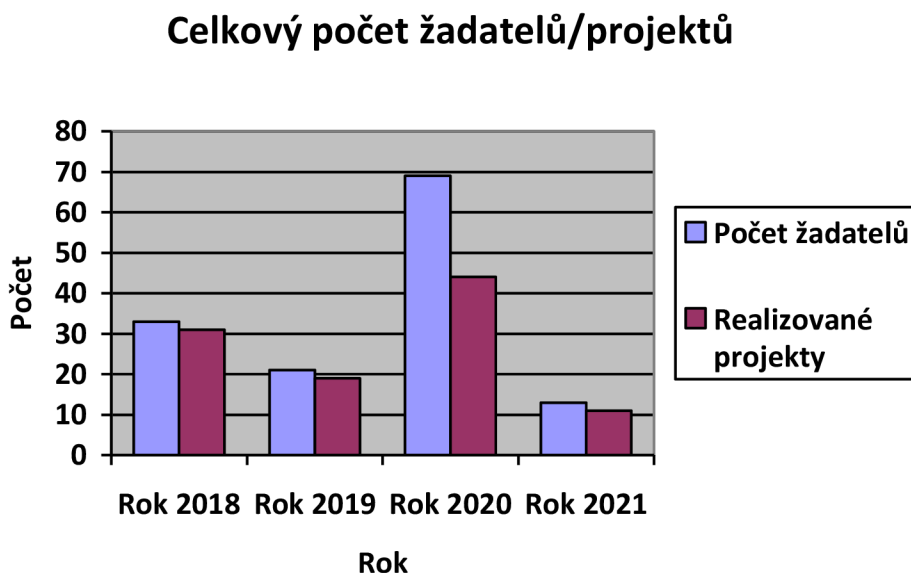
Operační program	Výzva	Počet žadatelů	Podpořené projekty	Celková alokace
PRV	5. výzva PRV	10 žadatelů	8 projektů	2.200.287,- Kč
IROP	13. výzva IROP	1 žadatel	1 projekt	2.260.446,- Kč
	14. výzva IROP	2 žadatelé	2 projekty	4.270.733,- Kč

Zdroj: vlastní zpracování (MAS Šumperský venkov)

V programovacím období 2014-2020 bylo evidováno celkem 136 projektů, celkem bylo vybráno 105 úspěšných projektů, na které byly získány dotace ve výši téměř 85,152 milionů Kč. Celkově bylo do konce roku 2021 vyčerpáno 88 % z celkové alokované částky. Tyto projekty byly podávány v návaznosti na programové výzvy, které MAS Šumperský venkov vyhlášovala pravidelně dle operačních programů v každém roce. Následující 2 grafy poté zachycují srovnání dle jednotlivých roků, kdy probíhala programová výzva, v programovém

období 2014-2020. Graf č. 1 uvádí počet žadatelů včetně úspěšných projektů, graf č. 2 pak srovnává finanční alokace dle jednotlivých operačních programů vyhlášených výzev v programovém období 2014-2020.

Graf č. 1 – Celkový počet žadatelů o dotaci v programovém období 2014-2020

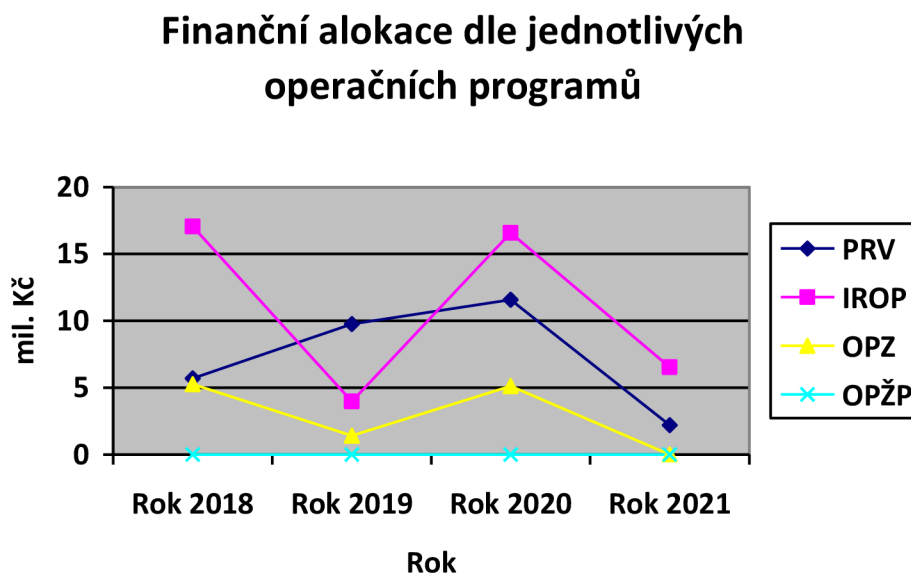
Zdroj: vlastní zpracování

Výše uvedený graf č. 1 zachycuje celkový počet žadatelů o dotaci v porovnání s úspěšnými projekty. Jedná se o srovnání dle jednotlivých vyhlášených programových výzev v programovacím období 2014-2020. Z grafu vyplývá, že o dotaci žádal nejvyšší počet žadatelů v roce 2020 a to celkem 69 žadatelů, z toho se úspěšně realizovalo 44 projektů (úspěšnost žadatelů byla 63,77 %). Nejnižší počet žadatelů byl v roce 2021, kdy si o dotaci požádalo celkem 13 žadatelů, 11 projektů pak bylo úspěšných (úspěšnost 84,62 % podaných žádostí). V roce 2018, který byl prvním rokem, ve kterém probíhaly první výzvy ze schválené strategie SCLLD pro období 2014-2020, si o dotaci požádalo celkem 33 žadatelů, ze kterých vzešlo 31 úspěšných projektů (úspěšnost 93,94 % podaných žádostí). V roce 2019 pak v celkovém počtu 4 výzev podalo žádost o dotaci celkem 21 žadatelů, 19 z nich pak bylo úspěšných (úspěšnost 90,48 % podaných žádostí).

Zvýšený počet žádostí v letech 2019 a 2020 byl zapříčiněn i vyšší finanční alokací jednotlivých výzev, jak ostatně ukazuje graf č. 2. V roce 2019 byla celková finanční alokace jednotlivých operačních programů ve výši 15,135 mil. Kč (19 úspěšně realizovaných projektů), v roce 2020 byla výše této alokace již asi 2x tak vyšší, tj. celkem 33,253 mil. Kč (44 úspěšně realizovaných projektů). V roce 2018 pak byla celková alokace pro všechny

operační programy ve výši 28,033 mil. Kč (celkem 31 úspěšně realizovaných projektů) a zatím v posledním roce 2021 byla celková alokace jednotlivých operačních programů ve výši 8,731 mil. Kč (11 úspěšně realizovaných projektů).

Graf č. 2 – Jednotlivé finanční alokace dle operačních programů

Zdroj: vlastní zpracování

Jak lze vyčíst z grafu č. 2, nejvíce podporovaným operačním programem byl s finanční alokací v celkové výši 44,129 mil. Kč integrovaný operační program – IROP, ve srovnání jednotlivých operačních programů za programové období 2014-2020 (dle programových výzev v letech 2018-2021). Jednotlivé alokace dle programových výzev byly v roce 2018 – 17,066 mil. Kč, v roce 2019 – 3,965 mil. Kč, v roce 2020 – 16,567 mil. Kč a v roce 2021 – 6,531 mil. Kč. Další v pořadí operační program rozvoje venkova – PRV s celkovou alokovanou výší 29,234 mil. Kč. Operační program rozvoje venkova – PRV byl dle svých programových výzev alokován v roce 2018 - 5,698 mil. Kč, v roce 2019 – 9,765 mil. Kč, v roce 2020 – 11,571 mil. Kč a v roce 2021 – 2,2 mil. Kč. Třetí v pořadí byl operační program zaměstnanost – OPZ s celkovou alokovanou výší 11,789 mil. Kč. Jednotlivé alokace dle programových výzev činily v roce 2018 – 5,269 mil. Kč, v roce 2019 – 1,405 mil. Kč a v roce 2020 5,115 mil. Kč. Operační program životního prostředí nebyl v rámci programových výzev vyhlášován, tudíž o něj nežádal žádný žadatel a alokovaná výše se počítá v částce 0,- Kč.

5.4 Souhrn sekundární a komparativní analýzy dat o MAS se zaměřením na aktivity MAS Šumperský venkov

V této kapitole sekundární a komparativní analýzy dat byly nejprve představeny místní akční skupiny na národní a na regionální úrovni. V České republice ve sledovaném programovém období 2014-2020 působilo celkem 182 místních akčních skupin na národní úrovni, ze kterých bylo 168 členů národní sítě MAS (NS MAS). Jak vyplývá z tabulky č. 7 nejvíce místních akčních skupin sídlí ve Středočeském kraji (30 MAS), nejméně potom v kraji Karlovarském (5 MAS).

Dále byly sledovány a komparovány místní akční skupiny na úrovni regionální – úroveň Olomouckého kraje. Zde působí a sídlí 16 MAS. V místních akčních skupinách na úrovni Olomouckého kraje působí celkem 414 obcí (zástupců veřejné správy), které zaujímají celkem 4960,13 km² celkové rozlohy území Olomouckého kraje. Počet obyvatel v těchto členských obcích je 449952 obyvatel, průměrná hustota zalidnění je pak 90,71 obyv./km².

Druhá část sekundární a komparativní analýzy dat byla zaměřena na vybranou místní akční skupinu na regionální úrovni – MAS Šumperský venkov. Vybrané údaje a data o místní akční skupině za jednotlivá programová období byla popsána a komparována. V souvislosti s komparací jednotlivých strategií MAS Šumperský venkov bylo v programovém období strategie 2007-2013 celkem 5 strategických cílů. V následujících období 2014-2020 a 2021+ došlo k navýšení strategických cílů z 5 na 7. Byly přidány do strategických cílů oblasti podpory vzdělávání a podpory zaměstnanosti a podnikání (jak vyplývá z tabulky č. 9, s. 48).

Níže uvedená tabulka č. 24 uvádí počet jednotlivých strategických a specifických cílů ve srovnání mezi obdobími 2014-2020 a 2021+. V období 2014-2020 a 2021+ jsou zaměřeni na oblasti strategických cílů podobné. Jak vyplývá z tabulky č. 24 hlavní rozdíl mezi strategiemi 2021+ a 2014-2020 je v počtu a zařazení specifických cílů do hlavních strategických cílů. V rámci nové strategie 2021+ došlo ve srovnání se strategií 2014-2020 v rámci strategického cíle č. 2 - Zatraktivnění regionu pro turisty ke snížení specifických cílů ze 4 na 2. Pro období strategie 2021+ zůstaly jako specifické cíle samotné Cestovní ruch a Lázeňství. V rámci nové strategie 2021+ došlo u strategického cíle č. 3 – Zatraktivnění regionu pro místní a zvýšení aktivizace obyvatel regionu k navýšení specifických cílů z počtu 4 na celkový počet 7, a to především z důvodu přesunutí, doplnění a podrobnějšímu zaměření jednotlivých specifických cílů (konkrétněji uvádí tabulka č. 12, s. 50).

Tabulka č. 24 - Srovnání strategických a specifických cílů strategií MAS Šumperský venkov pro období 2014-2020 a 2021+

	Strategie 2021+	Strategie 2014-2020
Počet jednotlivých cílů	7 strategických cílů	7 strategických cílů
	25 specifických cílů	24 specifických cílů
Strategické cíle		
Region s čistou a udržitelnou krajinou	5 specifických cílů	5 specifických cílů
Zatraktivnění regionu pro turisty	2 specifické cíle	4 specifické cíle
Zatraktivnění regionu pro místní a zvýšení aktivizace obyvatel regionu	7 specifických cílů	4 specifické cíle
Zvýšení zaměstnanosti a rozvoj podnikání v regionu	2 specifické cíle	3 specifické cíle
Zkvalitnění dopravní dostupnosti v regionu	2 specifické cíle	2 specifické cíle
Zvyšování kvality vzdělání	3 specifické cíle	3 specifické cíle
Efektivní sociální inkluze	4 specifické cíle	3 specifické cíle

Zdroj: vlastní zpracování (Strategie MAS Šumperský venkov)

Území MAS Šumperský venkov se rozléhá o velikosti 422,54 km². Na tomto území působí celkem 16 obcí, ve kterých žije celkem 26646 obyvatel. Průměrná hustota zalidnění činí 63,06 obyv./km².

Hlavní činností a aktivitou MAS Šumperský venkov je příprava a vyhlašování záměrů projektů z financování z evropských fondů, které jsou založeny na iniciaci přístupu „zdola“ s využitím principů LEADER. Dále podporuje přípravu dalších dílčích rozvojových a strategických materiálů v Šumperském regionu. Prostřednictvím MAS Šumperský venkov žádají veškeré členské ekonomické subjekty o podporu dotace finančních prostředků na základě vyhlašovaných programových výzev v jednotlivých dotačních programových obdobích. Následující tabulka č. 25 srovnává počet jednotlivých úspěšně realizovaných projektů včetně jejich alokací za jednotlivá programová období 2007-13 a 2014 – 2020.

Tabulka č. 25 – Srovnání počtu realizovaných projektů dle jednotlivých období

	Programové období 2007-2013	Programové období 2014-2020
Počet výzev	6 programových výzev	23 programových výzev
V letech	2009-2014	2018-2021
Počet žadatelů	119 žadatelů	136 žadatelů
Úspěšné projekty	74 projektů	105 projektů
Finanční alokace	21 mil. Kč	85,152 mil. Kč

Zdroj: vlastní zpracování (výroční zprávy MAS Šumperský venkov)

Z uvedené tabulky č. 25 vyplývá, že v programovém období 2014-2020 došlo oproti období 2007-2013 k rapidnímu nárůstu vyhlášených programových výzev (23 výzev/6 výzev) a téměř 4násobně vyšší finanční alokaci (85,152 mil. Kč/21 mil. Kč), což bylo docíleno především novou schválenou strategií SCLLD v roce 2017. Co se týká úspěšnosti schválených projektů vyšší úspěšnost předkládaných projektů byla v programovém období 2014-2020 (77,21 % / 62,18 %).

O možnosti získání dotace z evropských fondů prostřednictvím MAS Šumperský venkov je v současné době velký zájem. O této skutečnosti hovoří i podrobná analýza dat za vyhlášené programové výzvy v letech 2019 a 2020, kdy se můžeme zaměřit a srovnat počet žadatelů o dotaci. V roce 2019 žádalo například v rámci 3. výzvy operačního programu Program rozvoje venkova o dotaci 16 žadatelů (zde 100% úspěšnost projektů) při celkové alokaci prostředků ve výši 9.765.000,- Kč, v roce 2020 pak v rámci 4. výzvy operačního programu rozvoje venkova PRV žádalo již 53 žadatelů (zde byla úspěšnost projektů pouze 58,5%) při celkové alokaci prostředků ve výši 11.571.420,- Kč. Z dostupného grafu č. 2 vyplývá pak jednoznačně 2krát tak vyšší finanční alokace za programové výzvy vyhlášené v roce 2020 (33,253 mil. Kč) ve srovnání s rokem 2019 (15,135 mil. Kč).

Součástí vlastní empirické části práce jsou polo standardizované rozhovory o vlivu Místní akční skupiny Šumperský venkov na rozvoj regionu, ve kterém působí.

6 Empirické šetření o vlivu místní akční skupiny Šumperský venkov na rozvoj lokality v šumperském regionu

Cílem tohoto empirického šetření je zjistit jaké mají občané Šumperského regionu znalost a povědomí o místních akčních skupinách, a jakým způsobem se podílí na aktivitách a rozvoji regionu. To všechno zjistíme pomocí polostrukturovaných rozhovorů s náhodně vybranými a dotazovanými občany regionu, ve kterém působí MAS Šumperský venkov. Veškerá získaná data z výše uvedených polostrukturovaných rozhovorů budou poznačena, setříděna a následně vyhodnocena.

6.1 Charakteristika dotazovaných obyvatel lokality Šumpersko a okruhy otázek

Pro účely provedení polostandardizovaných rozhovorů, bylo osloveno celkem 10 občanů, kteří mají trvalý pobyt na území MAS Šumperský venkov. Jednotlivé rozhovory byly zcela anonymní, dotazovaní občané neuváděli svá citlivá data, pro porovnání jednotlivých dotazovaných byl zaznamenán pouze jejich věk, pohlaví a bydliště.

Hlavní náplní empirické části práce bylo šetření mezi dotazovanými občany regionu a jejich odpovědi na níže uvedené otázky. Zaměření těchto otázek bylo na povědomí Místní akční skupiny MAS Šumperský venkov, a na její aktivity a účast na pořádaných veřejných akcích.

Tabulka č. 26 - Charakteristika dotazovaných občanů

Dotazovaný	Pohlaví	Věk	Bydliště
D1	Žena	33	Nový Malín
D2	Muž	32	Nový Malín
D3	Muž	55	Nový Malín
D4	Žena	43	Nový Malín
D5	Muž	28	Dolní Studénky
D6	Muž	45	Dolní Studénky
D7	Žena	44	Bludov
D8	Žena	56	Bludov
D9	Muž	64	Bludov
D10	Žena	43	Mladoňov

Zdroj: vlastní zpracování

Za pomoci polostandardizovaných rozhovorů byly zjišťovány odpovědi na následující okruhy otázek:

I. Okruh – Znalost a povědomí o místních akčních skupinách

V tomto okruhu otázek, byli respondenti tázáni na znalost místních akčních skupin a dále na povědomí o konkrétních MAS. Poslední otázka tohoto okruhu směřovala na to, zda respondenti znají a případně ví kdo je členem vybrané MAS.

II. Okruh – Realizované projekty místní akční skupinou Šumperský venkov

V této části dotazování obyvatelé odpovídali na otázky týkající se konkrétních realizovaných projektů prostřednictvím MAS Šumperský venkov.

III. Okruh – Aktivity a pořádané akce MAS Šumperský venkov

V rámci posledního okruhu otázek vedených prostřednictvím polostandardizovaných rozhovorů s obyvateli, byly otázky zaměřované především na znalost aktivit MAS Šumperský venkov, dále byly obyvatelé dotazováni na pořádané akce realizované vybranou MAS, případně poté na jejich účasti na takových pořádaných akcích.

6.2 Komparace dat získaných rozhovory s obyvateli Šumperska

6.2.1 Znalosti a povědomí dotazovaných o MAS se zaměřením na MAS Šumperský venkov

V tomto okruhu otázek, byli respondenti v první řadě tázáni na znalost pojmu MAS – místní akční skupina, případně poté na povědomí o konkrétních MAS působících v Šumperském regionu. V neposlední řadě zazněla otázka na členské subjekty dané MAS.

Tabulka č. 27 – Znalost a povědomí o místních akčních skupinách dotazovaných obyvatel Šumperska

Dotazovaný	Pojem MAS	Povědomí o MAS	Členské subjekty
D1	Ano	Ano	Ano
D2	Ano	Ano	Ano
D3	Nevím přesně	Ano	Ano
D4	Ano	Ano	Ano
D5	Ne	Ano	Ano
D6	Nevím přesně	Ano	Ano
D7	Ano	Ano	Ano
D8	Ne	Ne	Ano
D9	Ano	Ne	Ano
D10	Ano	Ano	Ano

Zdroj: vlastní zpracování

Výše uvedená tabulka č. 27 ukazuje odpovědi dotazovaných obyvatel lokality Šumperského regionu na okruh otázek zaměřených na Znalost a pojem místních akčních skupin. Z následující tabulky vyplývá, že z celkového počtu 10 dotazovaných obyvatel, 6 dotazovaných odpovědělo na otázku znalosti pojmu MAS místní akční skupina, a co tento pojem skrývá. Dotazovaný D5 a D8 neodpověděli, dotazovaní D3 a D6 si pak nebyli přesně jisti se svými odpověďmi na pojem MAS. Nejčastější bližší odpovědí bylo, že se jedná o spolek, sdružení obcí a ostatních subjektů. Dotazovaný D2 na otázku pojem MAS odpověděl: „pojem MAS jedná o společenství složené z více subjektů, které působí napříč všemi sektory. Podílí se na rozvoji regionu, prostřednictvím svým aktivit a prostředků.“

Na otázku ohledně povědomí o MAS v Šumperském regionu odpovědělo 8 z 10 dotazovaných, že si je vědomo o působení některé MAS v Šumperském regionu. Dotazovaní D8 a D9 nebyli schopni přesně odpovědět na danou otázku.

Níže uvedená tabulka č. 28 ukazuje odpovědi dotazovaných na otázku o povědomí dotazovaných obyvatel o konkrétních MAS působících v Šumperském regionu. Celkově 8 z 10 dotazovaných odpovědělo bez váhání na působení MAS Šumperský venkov v dané

lokalitě. Dotazovaní D2 a D7 ještě vnímají sousední místní akční skupinu, kdy doplnili svou odpověď o působení místní akční skupiny MAS Horní Pomoraví. Dotazovaní pod označením D8 a D9 nebyli schopni přesně identifikovat místní akční skupiny působící v Šumperském regionu, kdy jejich odpověďmi byl: „MAS Šumpersko a MAS Hamušovicko“.

Tabulka č. 28 – Povědomí o konkrétních MAS a členských subjektech v Šumperském regionu

Dotazovaný	Povědomí o MAS	Členské subjekty
D1	MAS Šumperský venkov	Obec Nový Malín
D2	MAS Šumperský venkov MAS Horní Pomoraví	Okolní obce Zemědělský podnikatel
D3	MAS Šumperský venkov	Obec Nový Malín
D4	MAS Šumperský venkov	Obec Nový Malín RC Vikýrek, Pontis
D5	MAS Šumperský venkov	Obec Dolní Studénky
D6	MAS Šumperský venkov	Obec Dolní Studénky Zemědělský podnikatel
D7	MAS Šumperský venkov MAS Horní Pomoraví	Obec Bludov a okolní obce
D8	Nepřesné	Obec Bludov
D9	Nepřesné	Obec Bludov
D10	MAS Šumperský venkov	Obce, zem. podniky, neziskovky

Zdroj: vlastní zpracování

Na otázku ohledně znalosti konkrétního členského subjektu MAS, odpověděli všichni dotazovaní (10 z 10), že členem MAS Šumperský venkov jsou jejich obce. Konkrétně se jedná o obce Nový Malín, Dolní Studénky a Bludov. 3 z dotazovaných obyvatel (D2, D6 a D10) doplnili jako členy MAS Šumperský venkov podnikatelský sektor, konkrétně zemědělské podnikatele. Dotazovaný D2 rozvinul svoji odpověď na otázku znalosti konkrétních subjektů působících v MAS: „*okolní obce, jako zástupci veřejného sektoru, podnikatelé např. zemědělská společnost Bludovská a.s., ve které pracuji. Za neziskový sektor pak dále neziskové organizace – Rodinné centrum Vikýrek a ZŠ Dolní Studénky.* Dotazový D4 a D10 (v bližší specifikaci se jedná o ženy ve věku 43 a 43 let) doplnili ještě za členy neziskový sektor, konkrétně se jednalo o nestátní neziskové organizace Rodinné centrum RC Vikýrek a Pontis.

6.2.2 Povědomí dotazovaných o realizovaných projektech MAS Šumperský venkov

V této části okruhu otázek dotazovaní obyvatelé odpovídali na otázky týkající se konkrétních realizovaných projektů, a to ať už konkrétní projekty MAS Šumperský venkov nebo na projekty realizované prostřednictvím MAS Šumperský venkov.

V níže uvedené tabulce č. 29 jsou uvedeny odpovědi na téma okruhu Realizovaných projektů prostřednictvím MAS Šumperský venkov. Z 10 dotazovaných obyvatel, odpovědělo na toto téma 8 dotazovaných (kromě D5 a D8). Dotazovaná žena D8 přímo uvedla, že nezná žádný projekt ani žadatele, který by realizoval dotační podporu prostřednictvím místní akční skupiny. Dotazovaný muž D5 uvedl, že sice nezná žádný realizovaný projekt prostřednictvím MAS Šumperský venkov, ale v minulém roce 2021 došlo k úspěšné rekonstrukci místního bývalého zámečku na prostory kavárny, sociálních bytů a prostorů pro neziskové organizace. Proto se domnívá, že investorem této rekonstrukce byla Obec Dolní Studénky, a dle jeho slov stoprocentně došlo k využití dotací na zmíněnou rekonstrukci. Tatáž informace ohledně projektu a případného žadatele, byla potvrzená nezávisle na sobě rozhovorem s dotazovaným D6, který tuto tezi potvrdil: *„Na konci minulého roku 2021 došlo k dokončení opravy a rekonstrukce místního zámečku Třemešek, investorem a majitelem je Obec Dolní Studénky. Podle mnou dostupných informací tato rekonstrukce byla financována téměř 90% z dotačních možností a to nejen prostřednictvím MAS Šumperský venkov, ale i krajského úřadu a příslušných ministerstev.“* Jediný z dotazovaných D2 uvedl jako příklad konkrétního projektu Financování MAS Šumperský venkov, kde se jedná o vlastní projekt MAS Šumperský venkov, jak již bylo zmíněno v kapitole 5.3.4 Aktivity a činnost MAS Šumperský venkov. Dále dotazovaný D2 uvedl projektový záměr z operačního programu rozvoje venkova PRV – investici do zemědělských činností, kde byl investorem zemědělský podnikatel. Jeho odpověď: *„Vím, že MAS Šumperský venkov dává projekty na financování své činnosti. Náš zemědělský podnik také realizoval v minulosti 2 projekty, konkrétně z programu rozvoje venkova PRV – investice do zemědělství. Dále se hodně projektů podává přes integrovaný operační program IROP, kde žádají především příslušné obce a neziskové organizace“.* Dotazovaný D3 uvedl jako příklad konkrétního projektu koupi nového stroje, o kterou žádal místní soukromý zemědělec. Ostatní dotazovaní (D1, D4, D6, D7, D9, D10) uváděli v rozhovorech na téma konkrétních projektů realizovaný buď přímo anebo prostřednictvím MAS Šumperský venkov podobné projekty kupříkladu Revitalizaci veřejných prostranství a rekonstrukce obecních budov (sokoloven, knihoven apod.), kdy žadateli o dotaci byla vždy daná obec. Příkladem může být dotazovaná D7, která uvedla: *„Konkrétní realizovaný projekt rekonstrukce místní hasičské zbrojnice v Bludově. Tato rekonstrukce byla financována částečně za podpory MAS Šumperský venkov, dále pak z obecního rozpočtu. Investorem této akce byla Obec Bludov. Tato akce je rozdělená na etapy, a právě probíhá rekonstrukce sociálního zázemí v objektu hasičárny, tento projekt znám, jelikož jsem členkou finančního výboru na obci Bludov.“*

Tabulka č. 29 – Realizované projekty prostřednictvím MAS Šumperský venkov

Dotazovaný	Povědomí o konkrétních projektech	Žadatelé (subjekty)
D1	Revitalizace veřejného prostranství	Obec Nový Malín
D2	Financování MAS Šumperský venkov PRV – investice do zemědělských činnosti	Obec Nový Malín Zem. podnikatel
D3	Koupě nového stroje	Místní soukromý zemědělec
D4	Revitalizace veřejného prostranství Rekonstrukce místní knihovny	Obec Nový Malín
D5	Nevím	-
D6	Oprava a rekonstrukce místního zámečku Třemešek	Obec Dolní Studénky
D7	Rekonstrukce místní hasičské zbrojnice	Obec Bludov
D8	Ne	Ne
D9	Rekonstrukce centra obce a nové chodníky	Obec Bludov
D10	Renovace dětského hřiště v Rapotíně Rekonstrukce sokolovny v Mladoňově	Obec Nový Malín

Zdroj: vlastní zpracování

6.2.3 Povědomí dotazovaných obyvatel o akcích pořádaných pro veřejnost

V rámci vedených otázek realizovaných prostřednictvím polostandardizovaných rozhovorů s obyvateli Šumperského regionu, byly otázky zaměřované především na znalost aktivit MAS Šumperský venkov, dále byly obyvatelé dotazováni na pořádané nebo spolupořádané veřejné akce realizované Místní akční skupinou Šumperský venkov, případně poté na jejich účasti na takových pořádaných akcích. Poslední otázkou rozhovorů byla preference typu pořádaných akcí.

Tabulka č. 30 – Aktivity a činnosti MAS Šumperský venkov

Dotazovaný	Znalost aktivit	Konkrétní příklad
D1	Ano	Pořádání seminářů a workshopů, spolupořádání veřejných akcí
D2	Ano	Semináře a školení pro žadatele, spolupořádání veřejných akcí
D3	Ne	-
D4	Ano	MAP – Místní akční plány
D5	Ne	-
D6	-	Vyhlašování dotačních možností, spolupořádání veřejných akcí
D7	Spíše ne	Dotační možnosti z peněžních prostředků EU
D8	Spíše ne	Podpora obcí v regionu
D9	Spíše ne	Tvorba a přerozdělování dotací
D10	Ano	Semináře pro žadatele, Administrace výzev

Zdroj: vlastní zpracování

Výše uvedená tabulka č. 30 se zaměřuje na znalost aktivit a činností MAS Šumperský venkov. Dle proběhlých rozhovorů s obyvateli Šumperského regionu, lze usoudit, že co se týká znalosti aktivit a činností MAS Šumperský venkov, tak povědomost obyvatel mírně pokulhává. Z 10 dotazovaných obyvatel regionu pouze 4 dotazovaní dokázali alespoň částečně nastínit a mluvit o aktivitách MAS Šumperský venkov. Jak vyplývá z výše uvedené tabulky č. 30, dotazovaní D3 a D5 na tuto otázku neodpověděli. Dotazovaní obyvatelé D6 – D9 odpověděli, že spíše neznají konkrétní aktivity MAS a jejich odpovědi byly neúplné a neodborné. Příkladem může být podpora obcí v regionu, tvorba a přerozdělování dotací, vyhlášení dotačních možností. Dle odpovědi dotazovaného D2 patří do aktivit MAS Šumperský venkov: *„pořádají semináře a školení pro žadatele o dotaci, různé workshopy, dále se podílejí na pořádání a spolupřádání všech okolních kulturních akcí, kde propagují a prezentují přímo MAS Šumperský venkov.“* Podobné odpovědi na otázku aktivit MAS Šumperský venkov měla i dotazovaná D10, která dodala, že kromě pořádání seminářů pro žadatele a zájemce, MAS Šumperský venkov také administruje jednotlivé programové výzvy.

Odpovědi na otázky účasti na akcích pořádaných nebo spolupřádaných MAS Šumperský venkov udává tabulka č. 31. Jediný dotazovaný D9 odpověděl jednoznačně, že se neúčastní žádných veřejných akcí. Jak vyplývá z proběhlých rozhovorů a zaznamenaných odpovědí v níže uvedené tabulce č. 31, 6 z 10 dotazovaných se akcí pořádaných nebo spolupřádaných MAS Šumperský venkov spíše neúčastní. Dotazovaní (D1, D5-D8) uvedli, že se účastní převážně veřejných akcí s kulturní a hudební náplní. *„Účastním se hlavně hudebního festivalu Hudba bez hranic, který se pořádá pravidelně již 10-tým rokem v Obci Dolní Studénky ve spolupráci s Místní akční skupinou Šumperský venkov, kdy se koná o třídenní festival plný hudby za účasti známých zpěváků a kapel českého hudebního prostředí“* (jak uvedl dotazovaný D5). Dotazovaní D2 a D10 uvedli, že se přímo účastní akcí pořádaných MAS Šumperský venkov. Jedná se o semináře a školení pro žadatele o dotaci. A jak odpověděla dotazovaná D10 *„Účastním se především seminářů a školení, které pořádá MAS Šumperský venkov pro žadatele a zájemce o dotaci. Zabývám se totiž dotačními výzvami ve své pracovní náplni, tudíž je mi tato problematika velmi blízká.“* Dotazovaný D3 uvedl, že se občas účastní místních akcí probíhajících v Novém Malíně pod záštitou Obce Nový Malín, která úzce spolupracuje s MAS Šumperský venkov. Jedná se o místní adventní trhy, májové jarmarky, hodové poutě apod. Dotazovaná D4 překvapila svojí odpovědí, kdy se aktivně účastní projektu realizovaného prostřednictvím MAS Šumperský venkov, jedná se o místní akční plán

Vzdělávání. Jak bylo zjištěno v průběhu rozhovoru, dotazovaná pracuje ve školském zařízení, které je přímo členem Místní akční skupiny.

Tabulka č. 31 – Účast na akcích pořádaných nebo spolupořádaných MAS Šumperský venkov

Dotazovaný	Účast na akcích	Jaká akce
D1	Spíše ne	Kulturní akce
D2	Ano	Seminář pro žadatele
D3	Občas	Místní adventní trhy, Májový jarmark
D4	Ano	MAP Vzdelávání
D5	Spíše ne	Hudební festival Hudba bez hranic
D6	Spíše ne	Hudební festival Hudba bez hranic
D7	Spíše ne	Kulturní a hudební akce v celém regionu
D8	Spíše ne	Kulturní akce v Obci Bludov
D9	Ne	Neúčastní se
D10	Spíše ano	Seminář pro žadatele, kulturní akce spolupořádané MAS

Zdroj: vlastní zpracování

Níže uvedená tabulka č. 32 zachycuje jednotlivé typy veřejných akcí dle dotazovaných obyvatel. Nejvíce preferovanými akcemi jsou pořádané kulturní a hudební akce, které preferují shodně 4 dotazovaní.

Tabulka č. 32 – Preference pořádaných akcí

Dotazovaný	Preference a typ pořádané akce
D1	Kulturní a hudební
D2	Nerozlišuje typ akce
D3	Kulturní a sportovní
D4	Pro děti
D5	Hudební akce
D6	Žádný
D7	Kulturní a hudební
D8	Kulturní a hudební
D9	Žádný
D10	Převážně pro děti

Zdroj: vlastní zpracování

Dotazovaná D4 a D10 preferují veřejné akce pořádané především pro děti, a z proběhlých rozhovorů lze usoudit, že by byly rády za větší počet pořádaných akcí pro děti. Z dokončených rozhovorů lze také konstatovat, že 3 z 10 dotazovaných obyvatel typ pořádané akce nerozlišuje (příkladem můžou být dotazovaní D2, D6, D9). Celkem 4 z 10 dotazovaných obyvatel preferuje spíše typ hudebních a kulturních akcí. Jak bylo z dostupných odpovědí zjištěno, nejvíce preferovaný typ a účast na veřejné akci je hudební festival Hudba bez hranic.

6.3 Souhrn a interpretace dat získaných pomocí polostandardizovaných rozhovorů

Na sekundární a komparativní analýzu dat o místních akčních skupinách se zaměřením na MAS Šumperský venkov navazovala část bakalářské práce o empirickém šetření vlivu místní akční skupiny Šumperský venkov. Pomocí polo standardizovaných rozhovorů na jednotlivé okruhy otázek bylo zjištěno, jakým způsobem obyvatelé Šumperského regionu vnímají vliv Místní akční skupiny Šumperský venkov na rozvoj dané lokality.

Bylo zjištěno, že 6 z 10 dotazovaných obyvatel ví, co znamená pojem MAS a celkově 8 z 10 dotazovaných obyvatel zná konkrétně MAS Šumperský venkov. Co se týká znalosti konkrétních projektů, z celkového počtu 10 dotazovaných pouze dotazovaný D2 znal projekt přímo realizovaný MAS Šumperský venkov (Projekt financování MAS Šumperský venkov). Ostatní dotazovaní uváděli projekty typu revitalizací veřejných prostranství a center obcí, rekonstrukcí obecních budov, kde jsou žadateli o dotaci jednotlivé obce (jak vyplývá z tabulky č. 27). Tyto projekty jsou realizovány za podpory MAS Šumperský venkov prostřednictvím integrovaného operačního programu IROP. Otázka realizovaných projektů se dá shrnout pomocí odpovědi dotazovaného D2: *„Vím, že MAS Šumperský venkov dává projekty na financování své činnosti. Náš zemědělský podnik také realizoval v minulosti 2 projekty, konkrétně z programu rozvoje venkova PRV – investice do zemědělství. Dále se hodně projektů podává přes integrovaný operační program IROP, kde žádají především příslušné obce a neziskové organizace“*

Celkem 3 z 10 dotazovaných obyvatel přesně uvedlo přímé aktivity MAS Šumperský venkov, konkrétně se jednalo o pořádání seminářů a školení pro žadatele (dotazovaní D1, D2 a D10). Nutno podotknout, že se jednalo o dotazované, které mají s tvorbou dotací a MAS Šumperský venkov již nějakou zkušenost, což přímo potvrdila i dotazovaná D10: *„Účastním se především seminářů a školení, které pořádá MAS Šumperský venkov pro žadatele a zájemce o dotaci. Zabývám se totiž dotačními výzvami ve své pracovní náplni, tudíž je mi tato problematika velmi blízká.“*

Z realizovaných polostandardizovaných rozhovorů lze ve výsledku podotknout, že dotazovaní obyvatelé Šumperského regionu mají povědomí o MAS Šumperský venkov a jejím vlivu na rozvoj regionu Šumperské lokality. Dále dotazovaní obyvatelé znají některé realizované projekty žádané prostřednictvím MAS Šumperský venkov, a to především ty, kde je žadatelem jejich obec. Co se týká účasti na veřejných akcích pořádaných nebo spolupořádaných MAS Šumperský venkov, tak 6 z 10 dotazovaných obyvatel se spíše neúčastní, což může být dáno například nižší propagací MAS Šumperský venkov, neboť v posledních 2 letech byly veřejné akce značně omezeny z důvodu pandemie Covid-19 a veškeré aktivity a činnosti se tím pádem zúžily především na administraci a realizaci programových výzev jednotlivých operačních programů.

7 Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce na téma Aktéři regionálního rozvoje (MAS Šumperský venkov) bylo zjistit, zda a jakým způsobem se místní akční skupina Šumperský venkov podílí na rozvoji sledované lokality Šumperského regionu. V teoretické části práce, která vychází z odborné literatury a dalších dokumentů vztahujících se ke sledované problematice a příslušných internetových zdrojů, byly objasněny pojmy, které souvisejí s rozvojem regionů a venkova a vysvětlují pojmy související s aktérstvím. Z hlediska stanoveného cíle se tato práce přiklání ke konceptu endogenního přístupu rozvoje lokality. Hlavním rozdílem mezi exogenním a endogenním přístupem regionálního rozvoje je využití decentralizovaného přístupu řízení, kdy je moc soustředěována a rozložena na úroveň lokálních úřadů a vyšších územně správních celků mající autonomii v řízení (Blažek, 2011). Dále byly v této části práce komparovány dokumenty a operační programy za jednotlivá programovací období 2007-2013 a 2014-2020. Výhodiskem pro tuto teoretickou část práce byly jednotlivé programové dokumenty.

Druhá část teoretické části práce se zaměřila na aktéry regionálního rozvoje, kteří realizují a působí na samotný rozvoj daného území. Z úhlu pohledu endogenního přístupu k rozvoji regionu, je patrné, že nejdůležitějším bodem samotného rozvoje je lidský kapitál, a to především pro znalost daného prostředí a rozvojových potenciálů daného území, ve kterém aktéři působí. Podstatou veškerého fungování aktérů na těchto zmiňovaných úrovních je jejich vzájemná spolupráce a souhra (Binek, 2009). Výsledkem této části teoretického východiska práce je vidět pak smysl strategie SCLLD spolu s principy metody LEADER, tím pádem i funkčnost místních akčních skupin v podpoře rozvoje regionů.

Sekundární a komparativní analýza dat o místních akčních skupinách se zaměřením na MAS Šumperský venkov byla následně zaměřena přímo na aktivity a činnost Místní akční skupiny Šumperský venkov a realizované projekty ve sledovaném programovém období 2014-2020 administrované prostřednictvím sledované MAS. V této části bakalářské práce došlo ke komparaci jednotlivých programových výzev programovacího období 2014-2020. Ze samotné analýzy dat a projektů vyplynulo, že v programovacím období 2007-2013 bylo realizováno prostřednictvím 6 programových výzev celkem 74 úspěšných projektů (z celkového počtu 119 podaných projektů) v celkové finanční alokaci ve výši 21 mil. Kč. V navazujícím programovém období byla komparována data dle jednotlivých programových výzev (celkem 23) v letech 2018-2021. Z této komparace vyplynulo, že v uplynulém programovém období 2014-2020 bylo úspěšně realizováno celkem 105 projektů (z celkových 136 podaných projektů) v celkové finanční alokaci ve výši téměř 85,152 mil. Kč (jak uvádí tabulka č. 25, s.63).

Na sekundární a komparativní analýzu dat o místních akčních skupinách se zaměřením na MAS Šumperský venkov navázalo vlastní empirické šetření o vlivu místní akční skupiny Šumperský venkov. Pomocí polo standardizovaných bylo zjištěno, zda a jakým způsobem obyvatelé Šumperského regionu vnímají vliv Místní akční skupiny Šumperský venkov na rozvoj dané lokality. Bylo zjištěno, že většina dotazovaných obyvatel ví, co znamená pojem MAS a znají MAS Šumperský venkov, která působí na rozvoj sledovaného regionu. Co se týká projektů realizovaných MAS Šumperský venkov, pouze dotazovaný D2 znal projekt přímo realizovaný MAS Šumperský venkov (Projekt financování MAS Šumperský venkov). Ostatní dotazovaní uváděli projekty typu revitalizací a rekonstrukcí, kde jsou žadateli o dotaci jednotlivé obce, a tyto projekty jsou realizovány prostřednictvím MAS Šumperský venkov. Celkem 3 z 10 dotazovaných obyvatel přesně uvedli některé aktivity MAS Šumperský venkov, konkrétně se jednalo o pořádání seminářů a školení pro žadatele. Nutno podotknout, že se jednalo o dotazované, které mají s tvorbou dotací a MAS Šumperský venkov již nějakou zkušenost (dotazování D1, D2 a D10).

Účast na veřejných a společenských akcích pořádaných nebo spolupořádaných MAS Šumperský venkov potvrdili pouze 3 dotazovaní obyvatelé, kdy se ve 2 případech jedná o účast na seminářích konaných pro žadatele o dotaci a dotazovaná D4 odpověděla na účast na Místních akčních plánech v oblasti vzdělávání.

Ve výsledku lze podotknout, že dotazovaní obyvatelé mají ponětí a vnímají vliv Místní akční skupiny Šumperský venkov na rozvoj regionu Šumperské lokality.

Všechna témata, která se týkají jak aktérů regionálního rozvoje, tak místních akčních skupin a sledované MAS Šumperský venkov, nelze v rozsahu jedné bakalářské práce obsáhnout. Je zde proto možnost k otázkám dalších navazujících témat ke komparaci, které by mohly navazovat případně do diplomové práce. Nicméně ke splnění zvoleného hlavního cíle této bakalářské práce došlo.

8 Seznam použitých zdrojů

- 1) Bernard, Josef a ed. 2010. Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samospráva. Praha : Sociologický ústav AV ČR, 2010. ISBN: 978-80-7330-187-3.
- 2) Binek, Jan, a další. 2009. Synergie ve venkovském prostoru - Aktéři a nástroje rozvoje venkova. Brno : GaREP, s. r. o., 2009. ISBN: 978-80-904308-0-8.
- 3) Blažek, Jiří a Uhlíř, David. 2002. Teorie regionálního rozvoje. Praha : Karolinum, 2002. ISBN 80-246-0384-5.
- 4) Hudečková, Helena, Lošťák, Michal a Ševčíková, Adéla. 2006. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2006. ISBN: 978-80-213-1413-9.
- 5) WOKOUN, R. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-304-9.
- 6) Wokoun, René a kol. 2008. Regionální rozvoj: (výchozí regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování). Praha : Linde, 2008. ISBN 978-80- 7201-699-0.
- 7) Petrušek, M. 1996. *Velký sociologický slovník*. Praha : Vydavatelství Karolinum, 1996., 1627 s. ISBN 80-7184-310-5.
- 8) Bayerová, N. 1996. *Velký sociologický slovník*. Praha : Vydavatelství Karolinum, 1996., 1627 s. ISBN 80-7184-310-5.
- 9) Hubáček, O. 1996. *Velký sociologický slovník*. Praha : Vydavatelství Karolinum, 1996., 1627 s. ISBN 80-7184-310-5.
- 10) Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - NOK. 2015. Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce. Praha : autor neznámý, 2015. ISBN: 978-80-7538-008-1

Internetové zdroje:

Dotace EU - Programové období 2021-2027. [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, [cit. 18.03.2021]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020>

Místní akční skupina Šumperský venkov - MAS Šumperský venkov.[online]. [cit. 1.03.2021]. Dostupné z: <http://www.sumperskyvenkov.cz/>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Regionální rozvoj. [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 20.03.2021]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj>

Místní akční skupiny. Ministerstvo zemědělství ČR. [Online] Ministerstvo zemědělství ČR. [Citace: 19.1. 2021.] <http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/mistni-akcni-skupiny>

Komunitně vedený místní rozvoj v praxi České republiky. [Online] [Citace: 18. 11. 2020.] <http://nsmascr.cz/>

NS MAS ČR, o.s. Územní působnost MAS. [Online] [Citace: 18.11. 2020.] <http://nsmascr.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/uzemni-pusobnost-mas/>

Program rozvoje venkova na období 2014-2020. Ministerstvo zemědělství ČR. [Online] [Citace: 18.11. 2020.] <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/zakladni-informace/>

Program rozvoje venkova na období 2007-2013. Ministerstvo zemědělství ČR. [Online] Ministerstvo zemědělství ČR. [Citace: 24.10. 2020.] <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/zakladni-informace/>

Státní zemědělský intervenční fond. Program rozvoje venkova 2014-2020. *Státní zemědělský intervenční fond*. [Online][Citace: 5. leden 2021.] <https://www.szif.cz/cs/prv2014>

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF). Standardizace MAS. SZIF. [Online] [Citace: 10.2.2021] https://www.szif.cz/cs/standardizace_mas

Strategie regionálního rozvoje ČR 2007-2013. Ministerstvo pro místní rozvoj. [Online] [Citace: 20. 10. 2020.]

Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020. Ministerstvo pro místní rozvoj. [Online]. [Citace: 1.2.2021.] <http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014>

Zákony:

248/2000 Sb. Zákon o podpoře regionálního rozvoje. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. [cit. 20.02.2021]. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-248?text=248%2F2000>

128/2000 Sb. Zákon o obcích. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. [cit. 20.12.2020]. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

1/1993 Sb. Ústava České republiky. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. [cit. 20.03.2021]. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1?text=%C3%9Austava>

Ostatní zdroje:

Místní akční skupina Šumperský venkov

Interní materiály a výroční zprávy MAS Šumperský venkov

Rozhovor s pracovníkem MAS Šumperský venkov

Rozhovory s oslovenými obyvateli regionu

9 Seznam příloh

9.1 Seznam tabulek

Tabulka č. 1 – Základní kategorie vymezení regionu

Tabulka č. 2 – Prioritní oblasti strategií regionálního rozvoje

Tabulka č. 3 - Přehled operačních programů v jednotlivých programových období

Tabulka č. 4 – Prioritní osy a oblasti Programu rozvoje venkova pro období 2007-2020

Tabulka č. 5 - Členění aktérů podle sektorů

Tabulka č. 6 – Rozdělení spolků

Tabulka č. 7 - Počty místních akčních skupin dle jednotlivých krajů za poslední programové období 2014-2020

Tabulka č. 8 - Seznam aktuálně platných členů Krajského sdružení MAS

Tabulka č. 9 - Srovnání hlavních cílů strategií MAS Šumperský venkov

- Tabulka č. 10** - Pracovní skupiny MAS Šumperský venkov pro období 2007-2013
- Tabulka č. 11** – Strategické cíle programového období 2014-2020
- Tabulka č. 12** – Strategické cíle pro programové období 2021+
- Tabulka č. 13** - Členské obce MAS Šumperský venkov pro období 2021-2027
- Tabulka č. 14** – Programové výzvy realizované v období 2009-2014
- Tabulka č. 15** – Vyhlášené výzvy v roce 2014
- Tabulka č. 16** – Realizace projektů v roce 2016
- Tabulka č. 17** – Schválená strategie SCLLD
- Tabulka č. 18** – Vyhlášené výzvy v roce 2018
- Tabulka č. 19** - Projekty pro „MAP vzdělávání v ORP Šumperk“
- Tabulka č. 20** – Vyhlášené výzvy v roce 2019
- Tabulka č. 21** - Projekty pro Financování MAS Šumperský venkov
- Tabulka č. 22** – Vyhlášené výzvy v roce 2020
- Tabulka č. 23** – Vyhlášené výzvy v roce 2021
- Tabulka č. 24** - Srovnání strategických a specifických cílů strategií MAS Šumperský venkov pro období 2014-2020 a 2021+
- Tabulka č. 25** – Srovnání počtu realizovaných projektů dle jednotlivých období
- Tabulka č. 26** - Charakteristika dotazovaných občanů
- Tabulka č. 27** – Znalost a povědomí o místních akčních skupinách
- Tabulka č. 28** – Povědomí o konkrétních MAS a členských subjektech v Šumperském regionu
- Tabulka č. 29** – Realizované projekty prostřednictvím MAS Šumperský venkov
- Tabulka č. 30** – Aktivity a činnosti MAS Šumperský venkov
- Tabulka č. 31** – Účast na akcích pořádaných nebo spolupořádaných MAS Šumperský venkov
- Tabulka č. 32** – Preference pořádaných akcí

9.2 Seznam grafů

Graf č. 1 – Celkový počet žadatelů o dotaci v programovém období 2014-2020

Graf č. 2 – Jednotlivé finanční alokace dle operačních programů

9.3 Seznam obrázků

Obrázek č. 1 – Pět cílů hlavní investiční politiky EU

Obrázek č. 2 – Pokrytí území ČR Místními akčními skupinami

Obrázek č. 3 – Území MAS Šumperský venkov

9.4 Ostatní přílohy

Přepis rozhovorů s obyvateli Šumperského regionu 1-10

Polostandardizované rozhovory s obyvateli lokality Šumperského regionu

Dotazovaný	Pohlaví	Věk	Bydliště
D1	žena	33 let	Nový Dvůr

I. Okruh – Znalost a povědomí o místních akčních skupinách

1. Znáte pojem MAS – místní akční skupina?

ANO, ALE JEJ OVKRŽUJĚ. ZEMNÁ SE O SPOLEK, KTERÝ PŘEPODĚLUJE
A POŘÁDÁ PŘI ŽÁDOSTI O DOTACE²

2. Máte povědomí o konkrétních MAS působících v Šumperském regionu? –

ANO, MAS ŠUMPERSKÝ VENKOV, SÍMČEL U NÁS U NOVÝ DVŮR
DÁLE ZNÁMÍ MAS HOZEVÍ POŘADAVÍ

3. Znáte nějaký subjekt, který je členem dané MAS?

TAK UŽEVĚ OBEC NOVÝ DVŮR, DÁLE I OKOLÍ OBCE
DÁLE VÍM, ŽE ČLEMY JSOU I MÍSTNÍ ZEDNĚLICKÉ POKLADY.

II. Okruh – Realizované projekty místní akční skupinou Šumperský venkov

1. Znáte nějaký konkrétní projekt realizovaný MAS Šumperský venkov nebo případně projekt realizovaný prostřednictvím MAS?

KONKRETNĚ ŽÁDNÝ NEZNÁMÍ, ALE VÍM, ŽE SE REKONSTRUOVALO
MÍSTNÍ VEŘEJNÉ PROSTRANSTVÍ OKOLO OBECNÍHO ČERPU A MÍSTNÍ SEKOLOVNÁ,
PŘEDPOKLÁDÁM, ŽE ZA PŮSOBY MAS

2. Víte o nějakém subjektu, který realizoval svůj projekt prostřednictvím MAS Šumperský venkov?

NEVÍM PŘESNĚ, ALE DYSKŮ SI, ŽE OBEC NOVÝ DVŮR.

III. Okruh – Aktivity a pořádané akce MAS Šumperský venkov

1. Znáte nějaké aktivity MAS Šumperský venkov

VÍM, ŽE POŘÁDÁJÍ RŮZNÉ SEMINÁŘE A WORKSHOPY.

DÁLE SPOLUPŮŘÁDÁJÍ RŮZNÉ KULTURNÍ AKCE

2. Účastníte se akcích pořádaných nebo spolupřádaných MAS Šumperský venkov

V SOUČASNĚ DOBĚ JSOU NA DABĚŘSKÉ, TAKŽE JEJ VELICE DÁLŮ, SPÍŠE VÍBEC.

a. Jakých akcí se účastníte nebo jste se účastnili?

KULTURNÍ AKCE – HUDEBNÍ FESTIVAL HUDBA BEZ HRANIC V SOUSEDNÍ OBCE.

3. Jaký typ pořádaných akcí preferujete?

VÍM, ŽE TOTO AKCI POŘADUJE MAS.
KULTURNÍ A HUDEBNÍ AKCE

Polostandardizované rozhovory s obyvateli lokality Šumperského regionu

Dotazovaný	Pohlaví	Věk	Bydliště
D2	muž	32 let	Nový Dvůr

I. Okruh – Znalost a povědomí o místních akčních skupinách

- Znáte pojem MAS – místní akční skupina?
ANO, JEDNÁ SE O SPOLEČENSTVÍ SLOŽENÉ Z VÍCE SUBJEKTŮ PŮSOBÍCÍCH
V RŮZNÝCH OBLASTÍCH. POČÍTLI SE NA REGIONÁLNÍ ÚROVNI.
- Máte povědomí o konkrétních MAS působících v Šumperském regionu?
MAS ŠUMPEŘSKÝ VENKOV
MAS HOŘKŮV PODOLANŮV
- Znáte nějaký subjekt, který je členem dané MAS?
VĚSTĚ OKOLNÍ OBCE, JAKO ZÁSTUPCI VEŘEJNÉHO SEKTORU
DÁLE TĚŽ ZAPRŮMYŠLŮV, ZEMĚDĚLSKÝ PODNIK BLUDOVSKÝ A.S.

II. Okruh – Realizované projekty místní akční skupinou Šumperský venkov

- Znáte nějaký konkrétní projekt realizovaný MAS Šumperský venkov nebo případně projekt realizovaný prostřednictvím MAS?
VÍM, ŽE MAS ŠPK VENKOV MÁVA PROJEKTY NA FINANCOVÁNÍ SPE' činnosti.
JAK NÁS ŽEN. PODNIK REALIZOVAL 2 PROJEKTY Z PRV - INVESTICE
DO ZEMĚDĚLSKŮ
- Víte o nějakém subjektu, který realizoval svůj projekt prostřednictvím MAS Šumperský venkov?
ZNÁM VÍCE SUBJEKTŮ, OBCE NOVÝ DVŮR, BLDOV, DALŠÍ SÍDLIŠTĚ
DÁLE NÁS PODNIK V DĚLŮSTI REALIZOVAL 2 PROJEKTY

III. Okruh – Aktivity a pořádané akce MAS Šumperský venkov

- Znáte nějaké aktivity MAS Šumperský venkov
POŘÁDÁJÍ SEMINÁŘE A SKOLENÍ PRO ZAPRŮMYŠLŮV
POČÍTLI SE NA POŘÁDÁNÍ VŠECH OKOLNÍCH KULTURNÍ AKCE
- Účastníte se akcích pořádaných nebo spolupřádaných MAS Šumperský venkov
ANO, ÚČASTNÍLI JSME SE SEMINÁŘŮ A WEBINÁŘŮ PRO ÚSPĚŠNÉ ZAPRŮMYŠLŮV
 - Jakých akcí se účastníte nebo jste se účastnili?
AKCE PŘÍMO POŘÁDANÉ MAS ŠPK VENKOV
 - Jaký typ pořádaných akcí preferujete?
VĚSTĚJÍME VŠE AKCE

Polostandardizované rozhovory s obyvateli lokality Šumperského regionu

Dotazovaný	Pohlaví	Věk	Bydliště
D3	muž	55 let	Nový Pátek

I. Okruh – Znalost a povědomí o místních akčních skupinách

1. Znáte pojem MAS – místní akční skupina?
 NEJSOU MI ZNĚMÉ, JDE O NĚJAKOU ČLENSKOU SKUPINU, KTERÁ SE ROZDĚLÍ NA ROZVOJ OBLÁ
2. Máte povědomí o konkrétních MAS působících v Šumperském regionu?
 MAS ŠUMPERSKÝ VENKOV, SÍDLÍ U NÁS V PÁTKU
3. Znáte nějaký subjekt, který je členem dané MAS?
 PŘEDPOKLÁDÁM, ŽE OBEC NOVÝ PÁTEK

II. Okruh – Realizované projekty místní akční skupinou Šumperský venkov

1. Znáte nějaký konkrétní projekt realizovaný MAS Šumperský venkov nebo případně projekt realizovaný prostřednictvím MAS?
 KOLKOVÁNÍ NE
2. Víte o nějakém subjektu, který realizoval svůj projekt prostřednictvím MAS Šumperský venkov?
 MÍSTNÍ ZEMĚDĚLEC, KUDVAL NOVÝ SECÍ STROJ

III. Okruh – Aktivity a pořádané akce MAS Šumperský venkov

1. Znáte nějaké aktivity MAS Šumperský venkov
 NE
2. Účastníte se akcích pořádaných nebo spolupřádaných MAS Šumperský venkov
 PŘÍLEŽITOSTNĚ
 - a. Jakých akcí se účastníte nebo jste se účastnili?
 MÍSTNÍ ADVENTNÍ TRH, LETNÍ PŘÍJAZD, JARNAK
3. Jaký typ pořádaných akcí preferujete?
 KULTURNÍ A SPORTOVNÍ

Polostandardizované rozhovory s obyvateli lokality Šumperského regionu

Dotazovaný	Pohlaví	Věk	Bydliště
DŠ	ŽENA	45 let	NOVÝ DÁLŮV

I. Okruh – Znalost a povědomí o místních akčních skupinách

- Znáte pojem MAS – místní akční skupina?
ANO ZNÁMÍ, JEDNÁ SE O PARTNERSTVÍ SOUČINNÝCH OBCÍ A POKRYVATELSKÝ SUBJEKT
- Máte povědomí o konkrétních MAS působících v Šumperském regionu?
MAS ŠUMPEŘSKÝ VENKOV
- Znáte nějaký subjekt, který je členem dané MAS?
OBEC NOVÝ DÁLŮV
RC VLEČEK, DOUŠ

II. Okruh – Realizované projekty místní akční skupinou Šumperský venkov

- Znáte nějaký konkrétní projekt realizovaný MAS Šumperský venkov nebo případně projekt realizovaný prostřednictvím MAS?
REVITALIZACE VEŘEJNÉHO PROSTRANSTVÍ
REKONSTRUKCE DÍŠPÁŇ KNIHOVNY
- Víte o nějakém subjektu, který realizoval svůj projekt prostřednictvím MAS Šumperský venkov?
OBEC NOVÝ DÁLŮV

III. Okruh – Aktivity a pořádané akce MAS Šumperský venkov

- Znáte nějaké aktivity MAS Šumperský venkov
DAP – DÍČKAMI AKČNÍ PLÁŇ VZDĚLÁVÁNÍ
PODPORA KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ V DÍŠPÁŇI ŽILKOVCE
- Účastníte se akcích pořádaných nebo spolupořádaných MAS Šumperský venkov
ČASNĚ
 - Jakých akcí se účastníte nebo jste se účastnili?
ČASNĚ SE PŘÍTO DAP VZDĚLÁVÁNÍ,
- Jaký typ pořádaných akcí preferujete?
PRO DĚTI

Polostandardizované rozhovory s obyvateli lokality Šumperského regionu

Dotazovaný	Pohlaví	Věk	Bydliště
DS	muž	28 let	Dolní Stoděňky

I. Okruh – Znalost a povědomí o místních akčních skupinách

- Znáte pojem MAS – místní akční skupina?
KONKRÉTNĚ ANI NE, ŽE BYL BYCH, ŽE JE O SPOLEČENSKÉ OBČI
- Máte povědomí o konkrétních MAS působících v Šumperském regionu?
MAS ŠUMPERSKÝ VENKOV – opr. autorem
- Znáte nějaký subjekt, který je členem dané MAS?
OBEC DOLNÍ STODĚNKY, DÍKY NAŠEDU SPAROSFAMU

II. Okruh – Realizované projekty místní akční skupinou Šumperský venkov

- Znáte nějaký konkrétní projekt realizovaný MAS Šumperský venkov nebo případně projekt realizovaný prostřednictvím MAS?
NE, ALE V POSLEDNÍ DOBĚ DOŠLO K REKONSTRUKCI MÍSTNÍHO BÝVALÉHO ZÁŘEČKU
- Víte o nějakém subjektu, který realizoval svůj projekt prostřednictvím MAS Šumperský venkov?
PŘEDKLADÁM, ŽE OBEC DOLNÍ STODĚNKY

III. Okruh – Aktivity a pořádané akce MAS Šumperský venkov

- Znáte nějaké aktivity MAS Šumperský venkov
NE
- Účastníte se akcích pořádaných nebo spolupřádaných MAS Šumperský venkov
KULTURNÍ A HUDEBNÍ AKCE
 - Jakých akcí se účastníte nebo jste se účastnili?
FESTIVAL HUDBA BEZ HEALIE V NAŠÍ OBČI
- Jaký typ pořádaných akcí preferujete?
HUDEBNÍ AKCE

Polostandardizované rozhovory s obyvateli lokality Šumperského regionu

Dotazovaný	Pohlaví	Věk	Bydliště
D6	muž	45 let	Dolní Studánky

I. Okruh – Znalost a povědomí o místních akčních skupinách

- Znáte pojem MAS – místní akční skupina?
SPROUŽENÍ OBCÍ A PODNIKATELSKÝCH SUBJEKTŮ
- Máte povědomí o konkrétních MAS působících v Šumperském regionu?
MAS ŠUMPEŘSKÝ VENKOV, NAŠE OBEČ JE PŘEDSEDOU MAS
STAROSTA ING. SRBŮ
- Znáte nějaký subjekt, který je členem dané MAS?
OBEČ DOLNÍ STUĐÁNKY
MÍSTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ RODNÍK

II. Okruh – Realizované projekty místní akční skupinou Šumperský venkov

- Znáte nějaký konkrétní projekt realizovaný MAS Šumperský venkov nebo případně projekt realizovaný prostřednictvím MAS?
OPRAVA A REKONSTRUKCE MÍSTNÍHO ZÁHŘEČU
DOKONČENO NA KONCI ROKU 2021
- Víte o nějakém subjektu, který realizoval svůj projekt prostřednictvím MAS Šumperský venkov?
OBEČ DOLNÍ STUĐÁNKY
V DOKONČENÍ MÍSTNÍ ZEM. PODNIKŮ

III. Okruh – Aktivity a pořádané akce MAS Šumperský venkov

- Znáte nějaké aktivity MAS Šumperský venkov
VYHLAŠOVÁNÍ DOTAZNÍKŮ ČLENSKOSTI
SPOLUPŘÍPÁDÁNÍ VEDĚJACÍCH AKCÍ
- Účastníte se akcích pořádaných nebo spolupřádaných MAS Šumperský venkov
SPÍŠE NE, VÝHINKOU JSOU AKCE U NAŠ V OBCI
 - Jakých akcí se účastníte nebo jste se účastnili?
FESTIVAL HUDBA BEZ HRANIC
- Jaký typ pořádaných akcí preferujete?
NEPREFERUJI

Polostandardizované rozhovory s obyvateli lokality Šumperského regionu

Dotazovaný	Pohlaví	Věk	Bydliště
DĀ	ŽENA	44 let	Bludov

I. Okruh – Znalost a povědomí o místních akčních skupinách

- Znáte pojem MAS – místní akční skupina?
SPOLEK SPOLEČNĚ OBČÍ, PODNIKATELŮ A NEZISKOVĚK
- Máte povědomí o konkrétních MAS působících v Šumperském regionu?
ANO, MAS ŠUMPEŘSKÝ VENKOV
DĀLE DŮSLÍDÍ, ŽE MAS MŮŽE PODPOROVAT - OKOLÍ DĚŠPA
MANUSOUKĚ
- Znáte nějaký subjekt, který je členem dané MAS?
OBEC BLUDOV, NOVÝ PÁLŮV, DOLNÍ STODĚVKA

II. Okruh – Realizované projekty místní akční skupinou Šumperský venkov

- Znáte nějaký konkrétní projekt realizovaný MAS Šumperský venkov nebo případně projekt realizovaný prostřednictvím MAS?
REKONSTRUKCE PŮDŮNÍ KASÍČSKÉ ZBRŮTVICE
REVITALIZACE CĚNTRA OBCE
- Víte o nějakém subjektu, který realizoval svůj projekt prostřednictvím MAS Šumperský venkov?
OBEC BLUDOV

III. Okruh – Aktivity a pořádané akce MAS Šumperský venkov

- Znáte nějaké aktivity MAS Šumperský venkov
PŘIPRAVUJE A VYHLAŠČUJE DOTÁČNÍ DOZKOSŤI Z PENĚZ EU
- Účastníte se akcích pořádaných nebo spolupřádaných MAS Šumperský venkov
SPÍŠE NE,
 - Jakých akcí se účastníte nebo jste se účastnili?
KULTURNÍ A HUDEBNÍ AKCE V ŘEBICHOVĚ ŠUMPEŘSKA
- Jaký typ pořádaných akcí preferujete?
KULTURNÍ A HUDEBNÍ

Polostandardizované rozhovory s obyvateli lokality Šumperského regionu

Dotazovaný	Pohlaví	Věk	Bydliště
D8	ŽENA	56 let	BLUDOV

I. Okruh – Znalost a povědomí o místních akčních skupinách

- Znáte pojem MAS – místní akční skupina?
NEVÍM PŘESNĚ. USKUPENÍ OBČÍ
- Máte povědomí o konkrétních MAS působících v Šumperském regionu?
MAS HANUŠOVICKO – MAS KŘEMLÍ PODORAVÍ – opravěvo outca
- Znáte nějaký subjekt, který je členem dané MAS?
OŘEŠTĚ OBEC BLUDOV

II. Okruh – Realizované projekty místní akční skupinou Šumperský venkov

- Znáte nějaký konkrétní projekt realizovaný MAS Šumperský venkov nebo případně projekt realizovaný prostřednictvím MAS?
NEZNÁM
- Víte o nějakém subjektu, který realizoval svůj projekt prostřednictvím MAS Šumperský venkov?
NE

III. Okruh – Aktivity a pořádané akce MAS Šumperský venkov

- Znáte nějaké aktivity MAS Šumperský venkov
KONKRETNĚ NEZNÁM, PODPORA OBČÍ V REGIONU?
- Účastníte se akcích pořádaných nebo spolupřádaných MAS Šumperský venkov
SPÍŠE NE
 - Jakých akcí se účastníte nebo jste se účastnili?
ÚČASTNIT SE KULTURNÍCH AKCÍ V OBCI BLUDOV
- Jaký typ pořádaných akcí preferujete?
KULTURNÍ A HUDEBNÍ

Polostandardizované rozhovory s obyvateli lokality Šumperského regionu

Dotazovaný	Pohlaví	Věk	Bydliště
DA	muž	64 let	Bludov

I. Okruh – Znalost a povědomí o místních akčních skupinách

- Znáte pojem MAS – místní akční skupina?
ZNÁM. ZEDNÁ SE O SPOJENÍ OBČÍ A PODNIKATELŮ
- Máte povědomí o konkrétních MAS působících v Šumperském regionu?
MAS ŠUMPERSKO A KAMUŠOVKO
PŘESNĚ: MAS ŠUMPERSKÝ VENKOV A MAS KERAŤ PODPERAVÍ
- Znáte nějaký subjekt, který je členem dané MAS?
OBEC BLUDOV

II. Okruh – Realizované projekty místní akční skupinou Šumperský venkov

- Znáte nějaký konkrétní projekt realizovaný MAS Šumperský venkov nebo případně projekt realizovaný prostřednictvím MAS?
REKONSTRUKCE CENTRA OBCE BLUDOV, NOVÉ OHODNĚNÍ
- Víte o nějakém subjektu, který realizoval svůj projekt prostřednictvím MAS Šumperský venkov?
ASI OBEC BLUDOV

III. Okruh – Aktivity a pořádané akce MAS Šumperský venkov

- Znáte nějaké aktivity MAS Šumperský venkov
TURBA A PĚROZDĚLOVÁNÍ DOVAČÍ
- Účastníte se akcí pořádaných nebo spolupřádaných MAS Šumperský venkov
NEČASNĚ
 - Jakých akcí se účastníte nebo jste se účastnili?
NEČASNĚ SE ÚČASTNĚNÍ AKCÍ
- Jaký typ pořádaných akcí preferujete?
ŽÁDNÝ

Polostandardizované rozhovory s obyvateli lokality Šumperského regionu

Dotazovaný	Pohlaví	Věk	Bydliště
D10	ŽENA	43 let	Dlehoňov

I. Okruh – Znalost a povědomí o místních akčních skupinách

- Znáte pojem MAS – místní akční skupina?
SPOLUPRÁCE A UZÁPĚTNÁ SPOLUPRÁCE SUBJEKTŮ PŮSOBÍCÍCH V ŠUMPEŘSKÉM REGIONU, SUBJEKTŮ NA PŘÍČI VŠECH SEKTORŮ
- Máte povědomí o konkrétních MAS působících v Šumperském regionu?
MAS ŠUMPEŘSKÝ VENKOV, SÍDLÍ V ORCÍ NOVÝM DALICÍM
- Znáte nějaký subjekt, který je členem dané MAS?
ZA VEŘEJNÝ SEKTOR OBCE, VAPĚ. KOUHŮ DALICÍM, RAPOTÍN, BUDOU
PŘÍČI PODNIKATELSKÝ SEKTOR – ZEMĚDĚLSKÉ PODNIKY
NEZISKOVÉ ORGANIZACE – PENÍZ, RC VIKÝREK

II. Okruh – Realizované projekty místní akční skupinou Šumperský venkov

- Znáte nějaký konkrétní projekt realizovaný MAS Šumperský venkov nebo případně projekt realizovaný prostřednictvím MAS?
REKONSTRUKCE DĚTSKÉHO HRÁŠTĚ V RAPOTÍNĚ
REKONSTRUKCE SOUKOLOVY U NÁS V PLADČÁKOVĚ
- Víte o nějakém subjektu, který realizoval svůj projekt prostřednictvím MAS Šumperský venkov?
OBEC NOVÝ DALICÍM
OBEC DOLNÍ STODĚNKY

III. Okruh – Aktivity a pořádané akce MAS Šumperský venkov

- Znáte nějaké aktivity MAS Šumperský venkov
POŘÁDÁNÍ SEMINÁŘŮ PRO ŽADATELE,
ADMINISTRACE A ZUŠERVOVÁNÍ VÝZEV A DOZŮVĚDI DOŘÁDACE
- Účastníte se akcích pořádaných nebo spolupřádaných MAS Šumperský venkov
SÍŠE ANO
 - Jakých akcí se účastníte nebo jste se účastnili?
SEMINÁŘE PRO ŽADATELE, KULTURNÍ AKCE SPOLUPRÁDANÉ MAS
- Jaký typ pořádaných akcí preferujete?
KULTURNÍ, PŘEVÁŽNĚ PRO DĚTI

Přepis rozhovoru s projektovou manažerkou

Pro srovnání výsledku rozhovorů s obyvateli Šumperského regionu o vlivu místní akční skupiny byl proveden neformální rozhovor s projektovým manažerem MAS Šumperský venkov. Tématem rozhovoru byly aktivity a činnost MAS Šumperský venkov, vzájemná spolupráce, mimo jiné byla část rozhovoru na téma dotačních projektů MAS v končícím programovém období 2014-2020.

MAS Šumperský venkov čítá dohromady 6 projektových manažerek.

Dotazovaná projektová manažerka je členem MAS Šumperský venkov již několik let a náplní její práce je vedení kanceláře MAS Šumperský venkov a programové výzvy z operačního programu PRV.

1- Na jaké aktivity se zaměřuje Vaše MAS?

Snažíme se účastnit, případně se podílet na spolupřádání kulturních a společenských akcí v našem regionu. Naše MAS je zaměřená především na spolupráci a komunikaci jednotlivých subjektů v rozvoji našeho regionu. I když největší čas trávíme a věnujeme přípravě a následné kompletaci jednotlivých projektových záměrů financovaných z rozpočtů evropských fondů.

2- Jakým způsobem probíhá spolupráce mezi jednotlivými subjekty?

Co se týká vzájemné spolupráce mezi jednotlivými subjekty, si troufám říct, že se nikdy žádné větší problémy nevyskytly. Naopak bych řekla, že většina subjektů se dokázala angažovat i jako hodnotitelé jiných projektů. Touto činností totiž jednotlivé subjekty a partneři MAS dokázali přinášet protihodnotu vůči přijaté dotaci od MAS, a tím i naplňovat myšlenku místní spolupráce.

3- Jaký evidujete zájem ze strany podnikatelských subjektů o dění v MAS?

V posledním, dnes již ukončeném programovém období jsme evidovali zvýšený zájem ze strany veřejnosti, a to jak podnikatelů, tak představitelů neziskových organizací. Mnozí z nich jsou členy našich orgánů – programových komisí a programových výborů.

4- Jak byste zhodnotila skončené programové období 2014-2020?

Ohodnotila bych ho velmi kladně a přínosně. Evidovali jsme enormní zájem o spolupráci a poskytnutí dotačních podpor. Tím je odvislý i zvýšený počet žadatelů o dotace v rámci jednotlivých programových výzev, především ze strany zemědělských podnikatelů. Bohužel ne pro všechny žadatele byly jejich projekty úspěšné, a to zejména z hlediska jejich velkého počtu a nižší výše alokace v jednotlivé výzvě.

5- Co nového očekáváte od plánovaného nového programového období?

Od nového programového období očekávám především větší množství programových výzev, aby byla dotační podpora dostupná pro více žadatelů, jelikož si všichni uvědomujeme, že většina subjektů je na dotační podpoře závislá a odvíjí se od ní jejich další rozvoj a prosperita. Proto jsme již v minulém roce začali s jednáními se subjekty v našem regionu ohledně možných projektů pro nové programové období, a dali možnost jejich návrhu poznámek a připomínek, co v minulém období chybělo a co by se mělo zlepšit.